

A Fővárosi Ítéltábla a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (...) által képviselt (...) felperesnek a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... alperes ellen általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 19-én kelt 5.G.43.469/2014/6. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán – nyilvános tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A alatti székhelyen ... cégjegyzékszámom bejegyezve jogutódja a ..., a ... és a, az átalakulás cég által meghatározott időpontja mindhárom esetében 2010. december 31. volt.

A felperes, illetve jogelődei az egyoldalú szerződésmódosítás jogát tartalmazó Általános Szerződési Feltételeket, illetve egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételeket alkalmazták a fogyasztókkal kötött szerződésekben.

A Általános Szerződési Feltételei (Zárt Végű Pénzügyi Lízing Gépjárművek) esetében „Fizetési Kötelezettségek Módosulásai” címszó alatt a 23., 25. pontok, illetve az 53. pont tartalmazták az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét.

A 23. pont szerint, amennyiben a lízingbeadó által a gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja a gépjárműre kötött adásvételi szerződésben... rögzített bruttó vételárat, a lízingbeadó megítélése szerint a vételár-különbözet alapulvételel egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, vagy a lízingbevevőt felszólíthatja a különbözet egy összegben történő

16.Gf.40.589/2014/7.

megfizetésére, amelynek teljesítésére a lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.

A 24. pont szerint a 23. pontban foglaltakon túlmenően a lízingdíjak változhatnak:

a) pont szerint a lízingbeadó jogosult a 15. pont szerinti irányadó kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő lízingdíjak kamattartalmát az alábbiak szerint:

a lízingbeadó a lízingszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül az irányadó kamatláb értékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a lízingszerződés hatályba lépésének napjára jegyzett értéktől a lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjakat. Amennyiben a lízingbeadó a lízingszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjak kamattartalmát;

b) pont szerint az a) alpontban foglaltakon túlmenően a lízingbeadó jogosult az üzleti kamatláb és ezáltal a teljes hiteldíjmutató, valamint a hátralévő lízingdíjak megváltoztatására az alábbi feltételek valamelyikének bekövetkezése esetén:

- a tőke- és pénzpiaci kamatlábak emelkedése
- a jegybanki alapkamat emelkedése
- a bankközi hitelkamatok emelkedése
- refinanszírozási feltételek megváltozása
- olyan hatósági rendelkezés, vagy jogszabályváltozás, melynek eredményeként a lízingbeadónak igazolható többletköltségei származtak, és ezeket továbbháríthatja a lízingbevevőre.

Az 53. pont pedig akként rendelkezett, a lízingbevevő a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. A lízingbevevő a részleges előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. A lízingbevevő az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy a lízingbevevő a lízingszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési, változó kamatozás esetén a kamatkülönbözet fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett. "

Az Általános Szerződési Feltételek azonosak voltak a 2005. december 14-től 2006. január 19-ig terjedő időszakban, ezt követően részbeni változásokat tartalmaztak a 2006. január 20-tól február 5-ig, a február 6-tól február 28-ig, a március 1-től szeptember 30-ig, az október 1-től 2007. január 14-ig, a január 15-től július 24-ig, a július 25-től november 30-ig, illetve a 2008. december 1-től terjedő időszakban.

A ... általános szerződési feltételei személy- és kishaszon-gépjárművek fedezete mellett nyújtott kölcsön esetén a 19-es, illetve 50-es pontban tartalmazták az egyoldalú szerződésmódosítási jogot tartalmazó rendelkezéseket 2005. szeptember 15-től 2006. május 14-ig terjedő időben, ezt követően 2006. május 15-től 2007. július 31-ig, ezt követően a 2007. augusztus 1. és 2009. április 30. közötti időben a szerződések 19., illetve 52. pontja némiképpen változó rendelkezéseket tartalmazott a 2009. május 1-től 2010. február 28-ig, a 2010. március 1-től augusztus 7-ig, illetve ezt követően december 31-ig terjedő időszakra

16.Gf.40.589/2014/7.

(részletesen első fokú ítélet 16., 17. pont).

A ... Személy és Kishaszon-gépjárművek Fedezete Mellett Nyújtott Kölcsön Általános Szerződési Feltételeket tartalmazó üzletszabályzata IX. pontja tartalmazta a kamatok, egyéb díjak és költségek, valamint a szerződési feltételek egyoldalú módosítására vonatkozó rendelkezéseket.

A 40. pont szerint a hitelező jogosult a referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani az ügyleti kamatot. Az egyoldalú módosításra vonatkozó feltételeket a 41. pont tartalmazta ebben a körben,

Az 1. pont szerint ilyen a jogi szabályozói környezet megváltozása (a), a hitelező - a kölcsönszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő - tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy ahhoz kapcsolódó jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a hitelezőre kötelező egyéb szabályozók megváltozása; a hitelező tevékenységéhez kapcsolható közteher- (pl. adó-) változása, a kötelező tartalékolási szabályok változása b), kötelező betétbiztosítás összegének, vagy díjának változása.

2. A pénzügyi feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása

3. A hitelező forrásköltségeinek változása/pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változása, így különösen, de nem kizárólagosan:

- 1) Magyarország hitelbesorolásának változása,
- 2) az országhoz tartozó kockázati felár változása (credit default swap),
- 3) jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása,
- 4) a bankközi pénzügyi kamatlábak/ hitelkamatok változása,
- 5) a Magyar Állam vagy a hitelező által kibocsátott kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása,
- 6) refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának, illetve kibocsátója elismert külső hitelminősítő szervezet általi kockázati besorolásának változása vagy az ilyen besoroláshoz kapcsolódó költségek megváltozása, - a hitelező lekötött ügyfélbetétei kamatának változása

3. Az Adós kockázati megítélésének megváltozása.

A 43. pont tartalmazta az úgynevezett Fix részletes konstrukcióra vonatkozó szabályokat.

A 44. pont szerint fogyasztó esetében a hitelező jogosult a Hirdetményben, ÁSZF-ben vagy a kölcsönszerződésben meghatározott díjak és költségek mértékének kedvezőtlen módosítására az ÁSZF IX.41. pontjában meghatározott feltételek, körülmények esetén.

A kedvezőtlen módosítást a hitelező a módosítás hatályba lépését megelőzően legalább 60 nappal hirdetményben teszi közzé és legkésőbb a módosítás hatályba lépését legalább 60 nappal megelőzően postára adott levélben értesíti az adóst. A kedvezőtlen módosítás esetén az adós a módosítás hatályba lépése előtt jogosult a kölcsönszerződés díjmentes felmondására, azzal, hogy a felmondással egyidejűleg valamennyi fizetési kötelezettsége egy összegben esedékessé válik.

A hitelező vállalja, hogy költségeket és díjakat évente legfeljebb négy alkalommal és legfeljebb az infláció mértékével korrigálja. A korrekció felső mértéke megegyezik a Hirdetmény utolsó változtatása óta eltelt időszakban a Központi Statisztikai Hivatal és/vagy a Magyar Nemzeti Bank által havi gyakorisággal közzétett hazai fogyasztói árindexek alapján számított általános árszínvonal változás mértékével.

A hitelező vállalja, hogy hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok bekövetkezése esetén átmenetileg, a zavarok fennállásáig módosít egyoldalúan díjat,

16.Gf.40.589/2014/7.

költséget. A hitelező vállalja továbbá, hogy ilyen intézkedés alkalmazását - a PSZÁF egyidejű tájékoztatása mellett - nyilvánosságra hozza."

A 2012. március 23-tól hatályos Általános Szerződési Feltételek 45. pontja szerint a hitelező jogosult a Hirdetményben, ÁSZF-ben vagy a kölcsönszerződésben meghatározott díjak és költségek mértékének kedvezőtlen módosítására a díjak vagy költségek mértékére ténylegesen hatást gyakorló okok alapján az Árazási Elvekben meghatározottak szerint. A módosítás a hatálybalépéstől vonatkozik a hatályban lévő szerződésekre is (részletesen első fokú ítélet 18-30. pont).

A ... Általános Szerződési Feltételek Zárt Végű Pénzügyi Lízing, Hajók címszó alatt 2004. szeptember 3-tól a 21., 22, illetve az 52. pontban tartalmazta a perbeli rendelkezéseket 2010. február 15-ig (részletesen első fokú ítélet 30-40. pont).

A ... Általános Szerződési Feltételek Kölcsön Személy- és Kishaszon-gépjárművek címszó alatt a 20. pont szerint amennyiben a tényleges végszámla összege - árfolyamváltozás vagy a gépjármű árának emelkedése miatt - az adásvételi szerződésben szereplő vételártól eltér, úgy a hitelező módosíthatja a kölcsön összegét, amennyiben az nem sérti a hitelező kockázatkezelési szabályait és az adós kéri a módosítást. Módosítás hiányában az adós köteles a különbözetet a szállító részére megfizetni.

További egyoldalú módosításokra vonatkozik a 21. pont, az előtörlesztésre az 57. pont, illetve a 2007. augusztus 1-től hatályos szöveg szerint az 58. pont (részletesen első fokú ítélet 40-50. pont).

Egyoldalú módosításra vonatkoznak az alábbi rendelkezések:

- ...ÁSZF Kölcsön Személy- és Kishaszon-gépjárművek cím 20., 21. és 58. pontjai (részletesen első fokú ítélet 51., 57 pont).
- személy- és kishaszonjárművek vásárlásához nyújtott kölcsön Általános Szerződési Feltételeket tartalmazó üzletszabályzata 43., 44., 47. pontjait illetően részletesen az első fokú ítélet 57., 66. pont.
- ... Havi Fix Termékre vonatkozó kölcsönszerződés alapján fennálló tartozás kiváltására vonatkozóan a ... ÁSZF-et tartalmazó üzletszabályzata 43. pontjai tartalmaznak releváns rendelkezéseket (első fokú ítélet 67. pont).
- ... Általános Szerződési Feltételek Zárt Végű Pénzügyi Lízing Személy- és Kishaszon-gépjárművek esetében címszó alatt a 23., 24. pontban tartalmazza az egyoldalú módosításra és az 53., illetve 54. pontban az előtörlesztésre vonatkozó rendelkezéseket (első fokú ítélet 68-81-ig).
- ... Személy és Kishaszon-gépjárművek Zárt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF-eket tartalmazó Üzletszabályzat IX. fejezetében tartalmazza a kamatok, egyéb díjak, költségek, szerződéses feltételek egyoldalú módosításának szabályait 45-49. terjedő pontokban (első fokú ítélet 83-tól 87-ig).
- Zárt Végű és Nyílt Végű Pénzügyi Lízingre Vonatkozó ÁSZF-et tartalmazó üzletszabályzat személy- és kishaszon-gépjárművekre vonatkozóan...(első fokú ítélet 88-94-ig).
- ... Általános Szerződési Feltételeket tartalmazó üzletszabályzata Személy- és Kishaszon-gépjárművek Zárt Végű és Nyílt Végű Pénzügyi Lízing és Zárt Végű Pénzügyi visszlízing 44-47. pontok 2004. március 15-től (első fokú ítélet 95., 96. pont)

16.Gf.40.589/2014/7.

- ... ÁSZF Zárt Végű Pénzügyi Lízing Személy- és Kishaszon-gépjárművek 2005. szeptember 15-től 24., 25., 47. pont (első fokú ítélet 97., 98., 99)
- ... ÁSZF Zárt Végű Pénzügyi Lízing Személy- és Kishaszon-gépjárművek visszlízinge 24., 25., 48. pontok ugyanezen pontok 116-ig
- ... pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatási tevékenységre vonatkozó üzletszabályzat kölcsön- vagy lízingdíj tartozás kiváltására vonatkozó kölcsönszerződések esetén 4.1. pont, (első fokú ítélet 117.)
- ... kölcsön vagy lízingdíj tartozás kiváltására vonatkozó kölcsön Általános Szerződési Feltételeket tartalmazó üzletszabályzat 39., 40-42., (első fokú ítélet 126-ig.)
- ... Lakásingatlan Zárt Végű Pénzügyi Lízing Általános Szerződési Feltételek 18., 19., 85. és 52. pont (első fokú ítélet 127. pont)
- ... Lakásingatlan Zárt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF 18., 19., 85. (Hirdetmény) 52. (előtörlesztés) 128., 129. pont ... ugyanez 13., 20., 21., 87. és 54. pont, 129., 130., 131., 132.
- ... Lakásingatlan Nyílt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF 139-144., 145-től ... Lakásingatlan Zárt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF 21. és 54. pont, 145-151-ig.
- ... nem lakáscélú helyiség Zárt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF 152.
- ... lakás és nem lakás céljára szolgáló ingatlan Zárt Végű és Nyílt Végű Pénzügyi ÁSZF Üzletszabályzat 43, 47. pontok (153-158-ig)
- ... lakóingatlan lízinggel kapcsolatos lejárt tartozások megfizetésére vonatkozó kölcsön ÁSZF Üzletszabályzat 39., 40., 55. pontok (160-164-ig)
- ... és ... lakásingatlan Zárt Végű és Nyílt Végű Pénzügyi Lízing ÁSZF 12., 14., 21. és 54. pontok (165.)
-,, lakás és nem lakás céljára szolgáló ingatlan Zárt Végű és Nyílt Végű Pénzügyi ÁSZF 44-47-ig és 95. pontok (166.)
- Lakásingatlan Pénzügyi Lízingszerződés 9., 8., 12.11., 12.12., 21.1., 17.1. pontok (177., 167.)
- Zárt Végű Lakásingatlan Pénzügyi Lízingszerződés 9., 8., 12.11. és 12.12., 21.1. és 17.1. pontok (168.)
- Lakásingatlan Nyílt Végű Pénzügyi Lízingszerződés 9., 8., 12.11. és 12.12., 21.1. és 17.1. pontok (169.)
- Nyílt Végű Pénzügyi Lízingszerződés 9., 8., 12.11. és 12.12., 21.1. és 17.1. pontok (170.)
- Zárt Végű Lakásingatlan Pénzügyi Lízingszerződés (171.)
- Előfinanszírozási kölcsönszerződés 10., 13., 16. pontok (172., 173)
- Előfinanszírozó kölcsönszerződés 10. és 13. pontja
- Egyedi szerződések 7.2., 11.1., 12.5. és 13. pontjai (188-215.)
- ... MOL-csoport tagvállalatai által foglalkoztatott munkavállalók részére nyújtott pénzkölcsönre vonatkozó ÁSZF-ek, személy- és kishaszon-gépjárművek 20., 21., 22., 88., illetve 57. pontok (216.)

A felperes a Fővárosi Törvényszékhez eredetileg 2014. augusztus 15-én nyújtott be kereseti kérelmet az alperes ellen, kérte a 2014. évi XXXVIII. törvény 8.§ (4) bekezdése és a 11.§ (3) bekezdése alapján, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az általa csatolt kivonatban és az ott megjelölt időpontokban hatályos egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötések tisztességesek, érvényesek. Az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességességének a megállapítását is kérte, továbbá, hogy marasztalja a bíróság az alperest perköltségben. Kérte a keresetlevélben, hogy az elsőfokú bíróság a per

16.Gf.40.589/2014/7.

tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének, nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, illetve kezdeményezze az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás megindítását.

A felperes F3 alatt csatolta azt a kivonatot, melyben szövegszerűen megjelölte az általa és a jogelődjei által a peresített időszakban alkalmazott szerződéses kikötéseket, a kivonat feltüntette a szöveg változásokat is a különböző időpontokban.

Az elsőfokú bíróság a 2014. augusztus 15-én kelt, 2014. augusztus 27-én jogerőre emelkedett 5.G.43.271/2014/2. számú végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A felperes a keresetlevelét ismételten benyújtotta.

Az alperes részletes ellenkérelmet terjesztett elő, a kereset elutasítását kérte.

A felperes a pénzügyi intézmények működésére, szabályozásukra vonatkozó előadása körében kiemelte, nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy az egyoldalú kamatmódosítási rendelkezések megfeleltek-e az azokra vonatkozó 1996. évi XII. törvény (Hpt.) szabályainak és egyéb jogszabályi előírásoknak. A felperes bemutatta a pénzügyi tárgyú törvényekben az egyoldalú szerződésmódosítás szabályozásának változását az EU-hoz való csatlakozással összefüggésben, így utalt a Hpt. módosítására, majd a 2010. június 11-ei hatályon kívül helyezésére, a 2009. évi CLXII. törvény, illetve a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet rendelkezéseire. Kiemelte a 93/13. EGK irányelvet a magyar jogba átültető 18/1999. (II.5.) Kormányrendeletet, annak módosításait, majd a 2014. március 15-i új Ptk. szabályait. Ismertette ebben a körben a bírói gyakorlat alakulását, így 2001-től a 2/2012. PK vélemény létrejöttéig eseti döntéseket taglalt. Ezt követően a 2/2012. PK vélemény bírói gyakorlatban való megjelenését, az ezzel kapcsolatos anomáliákat, illetve a 2/2014-es PJE határozat egyes elveit taglalta.

A 2014. évi XXXVIII. törvény hatályával, hiányosságaival kapcsolatban kifejtette a jogszabály alkotmányellenességével kapcsolatos előadását, részletesen kitérve a jogállamiságból eredő alkotmányos jogok, elvek sérelmére, így a normavilágosság, a jogbiztonság, a jogállam és a bírósághoz való fordulás joga sérelmével, a felkészülési idő hiányával, a szerzett jogok sérelmével, visszaélésszerű joggyakorlással kapcsolatos álláspontját kifejtve. Ezen túlmenően az alapvető jogok sérelme, így a jogorvoslathoz való jog sérelme, a jogállamiság, a szerződési szabadság sérelme, jóhírnévhez való jog sérelme, az Alapjogi Charta sérelme, az emberi jogok európai egyezményének sérelme, a tisztességhez való jog megsértése, a tulajdonhoz való jog megsértése körében kifejtettekkel kapcsolatosan jogszabályokat, illetve eseti döntéseket hívott fel. Rögzítette, az egyes ÁSZF-ek változásait bemutatta, az ÁSZF-ek mindegyike a kógens jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő, ha az ÁSZF megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek, az nem lehet tisztességtelen.

A 2009. május 22-e előtti időszakban hatályos kikötések vonatkozásában kizárólag a jogok és kötelezettségek egyensúlya vizsgálható, a transzparencia elve, illetve az abból levezetett egyéb követelmények csak az ezt követően hatályos rendelkezésekre vonatkoztathatók. Utalva a 6/2013. PJE-re a kikötések részletes, az egyes szerződésmódosítási okok vonatkozásában történő külön-külön vizsgálatát kérte, azaz az érintett szerződéses kikötések

16.Gf.40.589/2014/7.

részleteiben, okokra lebontott vizsgálatát, utóbbi körben a részletes előadása az alábbi volt: Egyértelműség: A csatolt ÁSZF-ek az F/3 alatt csatolt kivonat szerint meghivatkozottan mindvégig egyértelműen és világosan tartalmazzák, hogy a felperesi pénzügyi intézmény jogosult a szerződést módosítani. Valamennyi, a kivonatban idézett szerződéses rendelkezés a magyar nyelv szabályai szerint, az átlagfogyasztó számára világos megfogalmazást tartalmaz.

Az F/3 alatt csatolt kivonat valamennyi ÁSZF esetében szövegszerűen, pontosan idézve tartalmazza az ÁSZF szerződésmódosítással kapcsolatos rendelkezését. Az ÁSZF-ek módosításai minden esetben megfeleltek a magyar nyelv szabályainak és az egyértelműség követelményének, bonyolult szakkifejezéseket és követhetetlen utalásokat a hivatkozott rendelkezések nem tartalmaztak.

Felmondás: A csatolt ÁSZF-ek az F/3 alatt csatolt kivonat szerint meghivatkozottan valamennyi esetben biztosítják a lízingbe vevőnek a szerződés megszüntetéséhez fűződő jogát arra az esetre nézve, ha a szerződés módosításával nem ért egyet.

Az ÁSZF-ek biztosítják az adósok felmondási jogát. Az F/3 alatt csatolt Kivonat szerint nevesített egyes ÁSZF-ekben az adós ezen jogosultsága kifejezetten felmondási jogként került kikötésre, míg egy ÁSZF a fogyasztóknak az egyoldalú szerződésmódosítás esetére teljes előtörlesztés lehetőségét biztosított, amely előtörlesztés következtében a szerződés megszüntetésre kerül. Az adós jogai a nem kívánt többlet kamatfizetési kötelezettséggel szemben mind a két jogi út esetében biztosítottak. Az ÁSZF ekként mind abban az esetben megfelelő jogvédelmet biztosít az adósnak, ha az a felmondási jogot az egyoldalú kamatemelés esetére kifejezetten deklarálja, illetve ha az egyoldalú kamatemelés esetére a felperesnek azonnali és teljes előtörlesztési jogot biztosít.

A Hpt. módosítását követően a felmondás joga kógens jogszabályban nyert szabályozást így az nem tisztességségi kérdés.

Szimmetria elve: Az F/3 alatt csatolt kivonat szerint meghivatkozottan egyik ÁSZF sem zárja ki, hogy a szerződésmódosítás a fogyasztó irányába is történjen, tehát a klauzulák mindkét irányba engedték a módosítás lehetőségét.

Az egyes ÁSZF-ek nem tiltották, hogy a kamatmértékre befolyást gyakorló tényezők kedvező változása esetén a kedvezmény a fogyasztók részére továbbításra kerüljön. Az üzletszabályzatok és ÁSZF-ek módosításai a szimmetria követelményének teljesülését nem érintették.

A szimmetria elvét a Hpt. 2009/08/01-i módosítása kógens jogszabályi előírássá tette, amelyre a fogyasztó közvetlenül is hivatkozhat, tehát ezen időponttól kezdve ez már nem tisztességtelenségi kérdés.

Tételeesség

A csatolt ÁSZF-ek az F/3 alatt csatolt kivonat szerint meghivatkozottan felsorolták, hogy milyen okokból lehetséges a szerződésmódosítás. A kivonatban szereplő okok az egyes ÁSZF-ek tekintetében az alábbiak:

1- 11, 12, 30-44, 68-71, 97, 126-149, 150-153, 172-173, 183-192, 194-207 sorok

- a kikötések a) pontjai a referencia kamatláb változása miatti változtatásra adtak lehetőséget,
- a kikötések b) pontjai értelmében a felperesnek többletköltséget okozó hatósági gyakorlat vagy jogszabályváltozás, a felperesnél jelentkező finanszírozási költségek megváltozása, a tőke- és pénzügyi kamatlábak emelkedése, a jegybanki alapkamat emelkedése, a bankközi hitelkamatok emelkedése, refinanszírozási feltételek megváltozása, valamint minden olyan adó-, és/vagy illeték hátrány esetén, amelyet a lízingszerződés szerinti jogügylet és/vagy a refinanszírozás kapcsán a jogszabályok esetleges változása miatt

16.Gf.40.589/2014/7.

a felperes elszenved.

13, 45, 72, 98, soroknál – a kikötések a) és b) pontjai az előzőekkel azonosak.

- a kikötések c) pontja értelmében az adós többszöri késedelme esetére.

14, 40, 46, 73, 74-76, 99-100 soroknál a kikötések a), b) pontjai azonosak az előzőekkel.

- a kikötések c) pontjai az adós által adott csoportos beszédési megbízás visszavonása, megtagadása esetén.

15, 47-49 sorok a) és b) pontjai azonosak az előzőekkel,

- a kikötések c) pontjai az adós által adott csoportos beszédési megbízás visszavonása, megtagadása esetén.

- a kikötések e) pontja értelmében a felperesnél jelentkező finanszírozási költségek megváltozása esetén.

16 - 21, 22 - 29, 50-67, 77-96, 101-115, 117-125, 154-171, 174-182, 193, 208 sorok Kamat a) pontja azonos az előzőekkel,

- a kikötések b1) pontja a jogi, szabályozói környezet megváltozása esetén ad lehetőséget az egyoldalú szerződésmódosításra, amennyiben

a) a hitelező - a kölcsönszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő - tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy ahhoz kapcsolódó jogszabály, jegybanki rendelkezés vagy a Hitelezőre kötelező egyéb szabályozók megváltozik;

b) a hitelező - a kölcsönszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő - tevékenységéhez kapcsolható közteher- (pl. adó-) változása, a kötelező tartalékolási szabályok változása; (következik be)

c) kötelező betétbiztosítás összegének, vagy díjának változása.

- a kikötések b2) pontja a pénzügyi feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása esetén ad lehetőséget az egyoldalú szerződésmódosításra, amennyiben a hitelező forrásköltségeinek változása/pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változnak:

- Magyarország hitelbesorolásának változása,

- az országkockázati felár változása (credit default swap),

- jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása,

- a bankközi pénzügyi kamatlábak/ hitelkamatok változása,

- a Magyar Állam vagy a Hitelező által kibocsátott kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása,

- refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának, illetve kibocsátója elismert külső hitelminősítő szervezet általi kockázati besorolásának változása vagy az ilyen besoroláshoz kapcsolódó költségek megváltozása,

- a Hitelező/Lízingbeadó lekötött ügyfélbetétei kamatának változása.

- a kikötések b3) pontja az adós kockázati megítélésének változása alapján ad lehetőséget a kamatváltozásra, amennyiben a hitelező a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy belső adósminősítési szabályzata szerint - különös tekintettel az adós pénzügyi helyzetében és fizetőképességi stabilitásában bekövetkező változásokra -,

a) az Adós, illetve a kölcsönügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása indokolt,

b) azonos kockázati kategóriába tartozó kölcsönügyletek, illetve ügyfelek kockázata változott, vagy

c) a nyújtott kölcsön fedezetéül szolgáló fedezet értéke a kölcsön folyósításának időpontjához képest legalább 10%-kal csökkent.

- A Hitelező vállalja, hogy költségeket és díjakat évente legfeljebb négy alkalommal és

16.Gf.40.589/2014/7.

legfeljebb az infláció mértékével korrigálja. A korrekció felső mértéke megegyezik a Hirdetmény utolsó változtatása óta eltelt időszakban a Központi Statisztikai Hivatal és/vagy a Magyar Nemzeti Bank által havi gyakorisággal közzétett hazai Fogyasztói árindexek alapján számított általános árszínvonal változás mértékével.

Előadta, az F/3 alatt csatolt táblázatban szereplő ÁSZF-ekben szereplő okokat a jogalkotó a 275/2010. (III. 15.) Korm. rendelet elfogadásával jogszerűnek minősítette. Valamennyi, az F/3 alatti mellékletben megjelölt a törvény szerint definiált ÁSZF tételesen tartalmazza a módosításra okot adó körülmények listáját.

Az objektivitás elve kapcsán előadta, a felsorolt okok mindegyikéről megállapítható, hogy azok objektívek, mert a felperes ráhatásától független tényezők voltak. A fenti okok leginkább a jogszabályalkotással, állampapírok hozamának alakulásával, más bank, illetve bankok, a pénzügyi változások, illetve a forrásköltségek alakulásával függnek össze, amelyek függetlenek a felperestől.

Az F/3 alatt csatolt táblázatban szereplő, a törvény szerint definiált ÁSZF-ekben szereplő okokat a jogalkotó a 275/2010. (III. 15.) Korm. rendelet elfogadásával jogszerűnek minősítette. A felperesi ÁSZF-ekben szereplő okok ekként ipso iure objektívek. A felperes által alkalmazott ÁSZF-ek idő közbeni módosításai során az objektivitás elve nem sérült. Az alkalmazott okok a jogszabályban is megjelölt okoknak megfeleltethetőek, tehát a jogalkotó által is objektívnek minősített körülményeket tartalmazzák, azzal, hogy felperes a PSZÁF által szövegezett Magatartási Kódexet önkéntesen a teljes üzleti tevékenységére kiterjesztve alkalmazta. Ha ezzel kapcsolatban aggály merülne fel, úgy közgazdasági szakértő kirendelése válhat szükségessé.

A ténylegesség és arányosság elve körében előadta, a fent felsorolt okok mindegyike ténylegesen kihathat egy adott hitel hiteldíjára. A bank kamat- (hiteldíj) képzési eljárását a PSZÁF (MNB) vizsgálja/vizsgálta, és a Felügyelet sohasem állapított meg olyat, hogy a felperes nem létező, vagy nem a kamatra, vagy a díjra/költségre ténylegesen ható okokat vett volna figyelembe a szerződésmódosítás során. Az árazási elvek ugyancsak a ténylegesség és arányosság meglétét igazolják. Tekintettel arra, hogy a tényleges és arányos szerződésmódosítást csak egy utólagos ellenőrzés keretében lehet ellenőrizni, az itt felsorolt okokról az absztrakció szintjén csak annyit lehet megállapítani, hogy a fenti feltételek ténylegesen kihatással bírhatnak az egyedi hitelszerződés kamatának (hiteldíjának) módosítására.

Az arányosság szempontjából relevanciával bír, hogy az egyes szerződésmódosítási klauzulák mindkét irányban lehetővé teszik a szerződés módosítását.

Az átláthatóság elvével kapcsolatban előadta, az átláthatóság elvének meghatározásánál a törvény az előre- kalkulálhatóság (milyen feltételek milyen mértékű költségnövekedést idéznek elő) feltételét írja elő. A törvény megfogalmazásából azonban nem egyértelmű, hogy a mérték tekintetében milyen mélységű „előreláthatóságot” követel meg a törvény, azaz, hogy egy egzakt, kvázi képletszerű formula elégíti csak ki az átláthatóság elvét, vagy abban az esetben is teljesül az átláthatóság kritériuma, ha a kérdéses ÁSZF-ben a kamatváltoztatás indoka egyértelműen és tételesen meghatározásra kerül és az indok, vagy ok tényleges hatással van a mindenkori kamatra, mert ebben a megközelítésben önmagában az objektivitás és a tételesség kritériumának teljesülése biztosítja az átláthatóságot, hiszen ha ez a két elv teljesül a szerződéskötéskor, akkor a fogyasztó biztos lehet benne, hogy csak és kizárólag a ténylegesen szükségszerű és arányos mértékben kerül sor a kamatemelésre.

Tekintettel arra, hogy a törvény a 2/2012. PK vélemény szövegezését veszi át, alappal feltételezhető a jogalkotó azon akarata, hogy az átláthatóság kritériumát is a 2/2012 PK vélemény indokaival egyezően kívánta érvényesíteni. A PK vélemény is csak példaként

16.Gf.40.589/2014/7.

említi a referencia kamatra épülő szerződéseket. Ezek szerint más megoldás is lehetséges, jelesül a felperes által választott szövegezés. A PK vélemény hivatkozott indoklása hibás premisszára épül a referencia kamat kikötéses konstrukció tekintetében, hiszen az nem minősül egyoldalú szerződésmódosításnak. Az előre kalkulálhatóság képletszerű meghatározása a változó kamatozású hitelszerződések esetén teljesíthetetlen.

Figyelemmel arra, hogy az átláthatóságnak a törvényben leírt - vélt - értelmezése értelmezhetetlen a referencia kamaton kívüli más (jogszabály által egyébként megengedett) kamatkonstrukcióra, ezért az átláthatóság tesztje csak az európai joggyakorlat szerint végezhető el. Ez pedig lényegében megfeleltethető az egyértelműség és érthető megfogalmazás elve körében már kifejtett transzparencia követelményével, azaz hogy a szerződésből magából egyértelműen és világosan kiderüljön a fogyasztó számára, hogy az adott szerződéses feltétel milyen következménnyel jár reá nézve a szerződés időtartama alatt (a kamat változhat - nőhet vagy csökkenhet - és emiatt a fizetési kötelezettsége is változhat) illetve hogy ezen szerződéses feltétellel kapcsolatban milyen jogai és kötelezettségei vannak.

Mivel a kamatváltozás oka egy objektív, a kamat mértékére közvetlenül ható körülménynek (a forrásköltségnek) a változása, ezért minden további külön megkötés vagy értelmezés nélkül biztosított és a szerződés alapján egyértelműsített, hogy a jövőbeni kamatemelés lehetséges mértéke is ezen objektív ok változásával együtt fog változni, azaz nőni vagy csökkenni fog, hiszen ha nem a ténylegesen és szükségszerűen arányos mértékben történik a kamatemelés, az önmagában szerződésszegést valósítana meg felperes részéről, hiszen nem teljesítené az ÁSZF azon feltételét, hogy akkor jogosult csak kamatot emelni, amennyiben a forrásköltség változik. A szerződésszegés kérdése viszont nem tisztességességi kérdés mert a tényleges forrásköltség változással nem indokolt mértékű kamatemelés ténye minden további nélkül ellenőrizhető a kamatemelésre okot adó forrásköltségek változásának historikus számszerű tényadatai alapján. Mint ahogy ezt a kérdést a PSZÁF (MNB) a piaci szereplők körében folyamatosan vizsgálja és adott esetben a túlzott kamatemelés mértékét visszafizetni rendeli a fogyasztónak. Tehát nem foghat helyt egy olyan ellenvetés, hogy a kérdéses ÁSZF alapján ne volna átlátható a kamatemelés, és hogy emiatt ne volna ellenőrizhető az, ha túlzott kamatemelésre kerül sor.

Hivatkozott a PSZÁF vizsgálatára, illetve a Magatartási Kódexre, indítványozta nyelvész és közgazdasági szakértő kirendelését.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Utóbbi körben megbízási szerződést csatolt. Kérte a felperes indítványainak mellőzését a szerződéses kikötések vizsgálata kapcsán, indítványozta, hogy a bíróság a felperes által peresített szerződéses kikötésekre azok valamennyi időállapotára vonatkozóan először a mérlegelést nem igénylő, szövegszerűen ellenőrizhető három törvényi feltételnek [4.§ (1) bekezdés b), f) és g) pont] való megfelelést vizsgálja és csak ezt követően a többit. Ha egy feltétel vonatkozásában úgy találja, az nem felel meg a törvényben írtaknak, akkor az adott szerződéses kikötést már ne vizsgálja tovább.

Utalt a jelen per speciális voltára, kérte a jelen perre nem tartozó kérdésekkel és előkérdésekkel kapcsolatos indítványok mellőzését, illetve az érdemben nem vizsgálható kereseti kérelmek elutasítását. Részletesen nyilatkozott a jogszabályváltozásokra, illetve a Kúria határozatai kapcsán kifejtette álláspontját.

Eseti döntéseket hívott fel az Európai Bíróság gyakorlata, illetve hazai bírósági gyakorlat elemzése során. Az Európai Bíróság egyes határozatai kiemelése után utalt arra, a Charta nem alkalmazható a tisztességtelenségi szempontok kapcsán, alkalmazása esetén sincs

16.Gf.40.589/2014/7.

szükség rendelkezései értelmezésére, ugyanez vonatkozik a felperes által hivatkozott uniós alapjogokra. A magyar állam konzultációs kötelezettségének eleget tett, előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, illetve Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése sem indokolt. Ezzel kapcsolatban részletesen kifejtette az alaptörvény-ellenességgel kapcsolatos felperesi álláspont cáfolatára vonatkozó előadását, alkotmánybírósági döntések, illetve Kúriai döntések ismertetése mellett.

Az elsőfokú bíróság az 5.G.43.469/2014/5. számú végzésével az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére, valamint az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasította, majd a 2014. szeptember 19-én kelt 5.G.43.469/2014/6. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest 1.270.000 forint 15 napon belüli alperesnek történő perköltség megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 2004. május 1. napján hatályos 209/B. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés kikötése, ha a jóhiszeműség követelményének megsértésével a feleknek a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul az egyik fél hátrányára állapítja meg.

A Ptk. 2006. március 1. napjától hatályos 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A Ptk. 2009. május 22. napjától hatályos 209.§ (4) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 2014. március 15. napjától hatályos 6:102. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen az az általános szerződési feltétel, amely a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel alkalmazójával szerződő fél hátrányára állapítja meg.

Az új Ptk. 2014. március 15. napjától hatályos 6:103.§ (2) bekezdése szerint a fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben az általános szerződési feltétel és a vállalkozás által előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelen voltát önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem egyértelmű.

A fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenné minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) számú Korm. rendelet 2.§ d) pontjának 1999. március 1. napjától hatályos rendelkezése szerint a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelenné kell tekinteni különösen azt a szerződési feltételt, amely lehetővé teszi, hogy a gazdálkodó szervezet a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos ok nélkül módosítsa, különösen, hogy a szerződésben megállapított pénzbeli ellenszolgáltatás mértékét megemelje, vagy lehetővé teszi, hogy a gazdálkodó szervezet a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos okkal módosítsa, ha ilyen esetben a fogyasztó nem jogosult a szerződéstől azonnali hatállyal elállni, vagy azt felmondani.

A Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatának 2. pontja szerint az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés akkor tisztességtelen, ha az nem felel meg a fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános

16.Gf.40.589/2014/7.

szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről szóló 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elveknek (egyértelmű és érthető megfogalmazás elve; tételes meghatározás elve; objektivitás elve; ténylegesség és arányosság elve; átláthatóság elve; felmondhatóság elve; szimmetria elve). Ezen elvek alapján az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét szabályozó szerződéses rendelkezések akkor nem tisztességtelenek, ha azok a fogyasztó számára világosan és érthetően meghatározzák, hogy a hivatkozott PK véleménynek megfelelő ok-listában megjelölt körülmények változásai milyen módon és mértékben hatnak ki a fogyasztó fizetési kötelezettségére; egyben pedig lehetővé teszik annak ellenőrizhetőségét, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra a szerződéses rendelkezések betartásával az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor.

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. E törvény alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha annak részévé a 3. § (1) bekezdése vagy a 4. § (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése alapján az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével -, tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

- a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;
- b) a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az ok-lista hiányzik, vagy van ok-lista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;
- c) az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;
- d) a ténylegesség és arányosság elvének: az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;
- e) az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;
- f) a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy
- g) a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen vizsgálta, miután a felperes egy cégcsoport tagja és olyan általános szerződési feltételt is csatolt (pl. F/18/1.), melyet több intézmény alkalmaz, így olyat is, amely nem jogelődje a felperesnek ..., hogy az érdemi elbírálásnak ezen körülmény akadályát képezheti-e, és úgy foglalt állást, hogy nem képezi.

A peres eljárás során érdemben megállapítható volt, hogy a perbeli szerződési feltételek

16.Gf.40.589/2014/7.

olyan általános szerződési feltételek, illetőleg egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek, melyekre az 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya kiterjed.

E körben a bíróság figyelembe vette a felperesi keresetpontosítást, mely arra vonatkozott, hogy a kivonatban sorszámozással megjelölt feltételek végén található, ügyfelet megillető felmondást/előtörlesztést biztosító külön kikötések nem képezik a kereseti kérelem részét. A kivonat címe is ilyen módon került egyebekben feltüntetésre a felperes által („egyoldalú módosításra vonatkozó szöveg, és ügyfelet megillető felmondást biztosító rendelkezések”).

A felperes által előadottakkal szemben az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a referencia kamatláb változásától függő kikötések viszont a törvény hatálya alá tartoztak, azok ugyanis nem automatizmuson alapultak, hanem a felperes döntésén, miután a feltétel bekövetkeztekor a felperes „jogosult” volt a módosításra, illetőleg „módosíthatta” a díjat, mely egyoldalú szerződésmódosítási lehetőséget jelentett.

Az elsőfokú bíróság ezért érdemben vizsgálta a feltételeket a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§-ában foglaltakra is tekintettel, ennek során a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjában foglaltakra is figyelemmel volt.

Kifejtette, a pénzügyi intézmény által meghatározott, egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések érvénytelenek lehetnek akkor is, ha kifejezetten nem ütköznek a Hpt. rendelkezéseibe. Tisztességtelen ugyanis az a kikötés, mely a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit sértő módon, indokolatlanul, egyoldalúan előnyös a pénzügyi intézmény számára.

Az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötés különösen akkor lehet tisztességtelen a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény alapján, ha:

a) a feltétel nem világos vagy nem érthető. A világos és érthető megfogalmazás körében abból indokolt kiindulni, hogy a fogyasztó a gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból szerződést kötő személy. Az átlagos fogyasztó tehát nem rendelkezik különleges szakismerettel és szakértelemmel, ugyanakkor az ügyletkötés kockázata őt is terheli. A pénzügyi kötelekben - az átlagfogyasztó által nem feltétlenül ismert - szakkifejezések használata, adott esetben matematikai formulák (képletek, algoritmusok) alkalmazása elkerülhetetlen. A szakmai fogalmak (például BUBOR, EURIBOR, SWAP ügylet stb.) használata önmagában nem tisztességtelen. Lényeges követelmény viszont, hogy az általános szerződési feltételek a fogyasztó számára áttekinthető szerkezetben jelenjenek meg. A több szerződés megkötése céljából előre elkészített, különböző rendeltetésű kölcsönszerződésminták gyakran utalnak a külön okiratokba foglalt, másutt elhelyezett üzletszabályzatra, hirdetményre, és ilyenkor az átlagfogyasztó számára - az utaló szabályok bonyolultsága miatt - nem követhető, hogy mely általános szerződési feltételek mely kikötései vonatkoznak az általa megkötött konkrét jogügyletre. Ha az általános szerződési feltételek szerkezeti kialakítása nem áttekinthető, követhetetlen, szükségtelenül bonyolult, a szerződési feltétel az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményébe ütközik. Elvárás az is, hogy a kikötés - az ügylet sajátosságai által indokolt szakmaiságon kívül - az átlagfogyasztó számára közérthető stílusban és olvasható formátumban kerüljön megszövegezésre. Önmagában is tisztességtelen a szerződési feltétel, ha ezen okokból - az egyértelmű, világos és érthető szerkesztés és megszövegezés hiánya miatt - a fogyasztónak nem volt tényleges lehetősége a kikötés alapos megismerésére, a szerződés megkötése előtt.

b) a szerződéskötés időpontjában előre tételesen nem határozza meg a módosításra okot adó körülményeket (ok-listát nem tartalmaz). A tételes meghatározás követelményének akkor felel meg a kikötés, ha az ok-lista teljes körűen és nem példálózva jelöli meg az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket, azaz olyan zárt rendszert alkot, amely a figyelembe vehető tények és körülmények taxatív felsorolását tartalmazza.

16.Gf.40.589/2014/7.

c) az előre tételesen meghatározott kikötés nem objektív. Olyan, a szerződéskötést követően beálló külső körülményt kell ugyanis megjelölni, amelyet nem a pénzügyi intézmény idézhet elő, vagyis nem szubjektív (tőle függő) döntése, magatartása következtében állhat elő, annak előidézésében a felek szerepet nem játszanak, tőlük független tényezők eredménye. Tisztességtelen tehát az ok-listában szereplő olyan körülményváltozás megjelölése, amelynek bekövetkeztét vagy mértékét a pénzügyi intézmény egyoldalúan képes meghatározni (pl.: a tulajdonosi hozamelvárás változása).

d) az ok-listában meghatározott feltétel változása ténylegesen nem gyakorol hatást a szerződésben meghatározott kamatra (díjra, költségre). Nem szerepeltethető jogszerűen olyan tényező az ok-listában, mely szakmailag indokolatlan, mert a kamatra (díjra, költségre) kihatással nincs, azaz semmilyen okszerű kapcsolatban nem áll a kamat (díj, költség) mértékével. Az arányosság szempontjából kiindulópont, hogy a fogyasztóval szerződő pénzügyi intézmény - amely a szerződést gazdasági-szakmai tevékenysége körében köti - előre kalkulálja a kölcsönnyújtás kockázatait, és azokat a Hpt. szerint kezelni is köteles. Az egyoldalú szerződésmódosítás jogát nem lehet egyoldalú haszonszerzésre fordítani. Az emelés mértéke nem lehet magasabb, mint a körülmény-változásnak a kamatra (díjra, költségre) gyakorolt hatása, és - másfelől - a fogyasztó számára kedvező változást is érvényesíteni kell.

e) az ok-listával kapcsolatban az átláthatóság (transzparencia) nem érvényesül. Az átláthatósági követelménynek a bankok például akkor tudnak eleget tenni, ha a szerződésben:

- pontosan meghatározzák, mit tekintenek irányadó referencia kamatnak, illetve milyen képletet alkalmaznak a kamat, a költség és a díj módosításával összefüggésben;
- megjelölik, hogy milyen időközönként vizsgálják felül a kamatlábat (kamat periódusok); milyen időközönként alkalmazzák a képletet; továbbá rögzítik azt, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás feltétele bekövetkezésekor a fordulónapi helyzetet, a periódus átlagát illetően pontosan mit vesznek figyelembe;
- szükség szerint meghatározzák azt a legkisebb kiigazítási értéket, amely alatt nem módosíthatják a kamatokat sem a fogyasztó hátrányára, sem előnyére.

f) az egyoldalú szerződésmódosítás esetére - mivel az a fogyasztó kötelezettségeire kihat - nem biztosítja a felmondás jogát. A felmondási jogot előírhatja maga a jogszabály is, ennek hiányában az általános szerződési feltételek között indokolt rendezni: a módosítást hogyan kell a fogyasztó tudomására hozni, és mennyi idő áll a fogyasztó rendelkezésére ahhoz, hogy felmondási jogával éljen. E szerződési rendelkezések tisztességessége is vizsgálat tárgyát képezheti. Önmagában a felmondás jogának kikötése ugyanakkor nem teszi az egyoldalú szerződésmódosítást tisztességessé. A felmondási jog gyakorlásával együtt járó jogkövetkezmények - az egyösszegű visszafizetési kötelezettség, a hitelkiváltás magas tranzakciós költsége - miatt ugyanis az a fogyasztó számára gyakran nem jelent reális alternatívát a szerződésmódosítással szemben.

g) a szimmetria elve nem érvényesül. A fogyasztó terhére történő egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége csak akkor tisztességes, ha nem csak a fogyasztó hátrányára történő körülményváltozás hatásának áthárítását teszi lehetővé, hanem egyidejűleg kötelezettségként kezeli a fogyasztó javára történő körülmények megváltozása esetén annak a fogyasztó javára történő érvényesítését az arányosság elvének érvényre juttatása mellett. Ellenkező esetben a szerződéskötéskor kialakult értékegyensúly felbomlik.

A fenti elvekre alapítottan az érdemi vizsgálat során a kereseti kérelemben megjelölt kikötéseket az elsőfokú bíróság egyenként vizsgálta - azok tartalma alapján egyúttal csoportosította.

16.Gf.40.589/2014/7.

Az ítélet tényállásában az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 68., 69., 70., 71., 72., 97., 98., 127., 128., 135., 139., 145., 149., 152. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének, a kikötések egészét tekintve, mivel a fogyasztó terhére történő egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége mellett nem kezeli kötelezettségként a fogyasztó javára történő körülmények megváltozása esetén annak a fogyasztó javára történő érvényesítését az arányosság elvének érvényre juttatása mellett. A referencia kamatláb változásától függő kikötések esetén is a felperes döntésén alapult a módosítás, miután a feltétel bekövetkeztekor a felperes „jogosult” volt a módosításra, illetőleg „módosíthatta” a díjat. Egyebekben a 41-45. számú kikötéseknél pedig a „végszámla összegének” csak az áremelkedés miatti eltérése adhatott okot a díjmódosításra, az árcsökkenés nem.

- a tételes meghatározás elvének, ugyanis a kikötés előre tételesen nem határozza meg teljeskörűen a módosításra okot adó körülményeket. A tételes meghatározás követelményének akkor felel meg a kikötés, ha az ok-lista teljes körűen és nem példálózva jelöli meg az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket, azaz olyan zárt rendszert alkot, amely a figyelembe vehető tények és körülmények taxatív felsorolását tartalmazza. Ezzel szemben a kikötésekben a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése - a 41-45. számú kikötések kivételével - okot ad a díjmódosításra.

- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének, mivel egy átlagos fogyasztó számára nem feltétlenül világos, konkrét fogalom a „refinanszírozási feltételek megváltozása”, illetőleg az olyan „többletköltség”, mely hatósági rendelkezés vagy jogszabályváltozás eredményeként következik be.

Szintén nem konkrét, nem pontosan azonosítható az a rendelkezés (127., 128., 139., 145., 149., 152. számú kikötés), mely szerint egyoldalú szerződésmódosítás okául szolgálhat „adó-, vagy illetékhátrány”, melyet a jogügylet refinanszírozása kapcsán a felperes elszenved a jogszabályok esetleges változása miatt. A szakmai fogalmak használata önmagában nem tisztességtelen, lényeges követelmény viszont, hogy az általános szerződési feltételek a fogyasztó számára áttekinthető szerkezetben világosan érthetően jelenjenek meg.

- a ténylegesség és arányosság elvének, ugyanis az arányosság szempontjából nem tartalmaznak a rendelkezések az emelés mértékére nézve - az „irányadó”, vagy „referencia” kamatláb változása kivételével - szabályozást, korlátot. A 2010. évtől alkalmazott árazási elvek pedig a pénzügyi intézménnyel szerződő felek, így a fogyasztók számára nem nyilvánosak.

- az átláthatóság elvének, a kikötések egészét tekintve, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal.

Az ítélet tényállásában a 12., 13., 14., 15., 16., 17., 38., 39., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 99., 100., 136. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,

- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének, mivel egy átlagos fogyasztó számára nem feltétlenül világos, konkrét fogalom a „refinanszírozási feltételek megváltozása”, illetőleg az olyan „többletköltség”, mely hatósági rendelkezés vagy jogszabályváltozás eredményeként következik be. A szakmai fogalmak használata önmagában nem tisztességtelen, lényeges követelmény viszont, hogy az általános szerződési

16.Gf.40.589/2014/7.

feltételek a fogyasztó számára áttekinthető szerkezetben világosan érthetően jelenjenek meg. Szintén nem világos és értelmezhető fogalom a „kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása” (16-17., 77-81., kikötések).

- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének, a kikötések egészét tekintve, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal. Emellett a kikötések „rendkívüli árfolyamesemény” esetére feljogosítják a felperest korlátok meghatározása nélkül, hogy törlesztőrészletet módosítson (15-17., 73-76., 80-81., 99-100, 136.).

A Fix részletes konstrukciót tartalmazó kikötések visszautalnak a kikötések korábbi, egyoldalú módosítást szabályozó rendelkezéseire, ennek okán a kikötések ezen része is a fenti elvek sérelme miatt tisztességtelen.

- az objektivitás elvének, ugyanis az „azonos kockázati kategóriába tartozó ügyletek, illetve ügyfelek kockázatának” változása a pénzügyi intézmény által is előidézhető, vagyis az szubjektív döntésen alapul arra is figyelemmel, hogy a kategórián belüli irányadó változások mértéke, száma nem meghatározott. E körben a kikötés az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét is sérti (16-17., 77-81., kikötések).

- a tételes meghatározás elvének a 16-17., 77-81. számú kikötések, ugyanis a kikötés részben előre tételesen nem határozza meg teljeskörűen a módosításra okot adó körülményeket. A tételes meghatározás követelményének akkor felel meg a kikötés, ha az ok-lista teljes körűen és nem példálózva jelöli meg az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket, azaz olyan zárt rendszert alkot, amely a figyelembe vehető tények és körülmények taxatív felsorolását tartalmazza. Ezzel szemben a kikötés a vis maior esetekre feljogosítja a felperest, hogy kamatot módosítson „hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavar esetére”. Továbbá a 73-80. és 99-100. számú kikötésekben a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése okot ad a díjmódosításra.

Az ítélet tényállásában a 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 82., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 103., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 166. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- az objektivitás elvének,
- a tételes meghatározás elvének, a kikötésben a forrásköltségek változásánál az okok „különösen, de nem kizárólagosan” kerültek meghatározásra.

- az átláthatóság elvének, a kikötések egészét tekintve, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal. Emellett a kikötések „rendkívüli árfolyamesemény” esetére feljogosítják a felperest korlátok meghatározása nélkül, hogy törlesztőrészletet módosítson.

- a ténylegesség és arányosság elvének, ugyanis az arányosság szempontjából nem tartalmaznak a rendelkezések az emelés mértékére nézve - az „irányadó”, vagy „referencia” kamatláb változása kivételével - szabályozást, korlátot. A 2010. évtől alkalmazott árazási elvek pedig a pénzügyi intézménnyel szerződő felek, így a fogyasztók számára nem nyilvánosak.

A kikötések azon rendelkezése, mely szerint a költségek és díjak éves korrigációja legfeljebb az infláció mértéke szerint történhet, sérti az átláthatóság és az arányosság elvét is, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és

16.Gf.40.589/2014/7.

milyen mértékben, csupán a korlát, azonban e körben is csupán a felső mérték szabályozott, mely arra utal, hogy a változtatás körében a csökkentésen alapuló korrigáció nem lett számításba véve.

Az ítélet tényállásában az 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 101., 102., 159., 160., 161., 162., 163., 164. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének, a referencia kamatláb változásától függő kikötések esetén is a felperes döntésén alapult a módosítás, miután a feltétel bekövetkeztekor a felperes „jogosult” volt a módosításra, illetőleg „módosíthatta” a díjat. Egyebekben pedig a „végszámla összegének” csak az áremelkedés miatti eltérése adhatott okot a díjmódosításra, az árcsökkenés nem (50-54. számú kikötések).

- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,

- az objektivitás elvének, ugyanis az „azonos kockázati kategóriába tartozó ügyletek, illetve ügyfelek kockázatának” változása a pénzügyi intézmény által is előidézhető, vagyis az szubjektív döntésen alapul arra is figyelemmel, hogy a kategórián belüli irányadó változások mértéke, száma nem meghatározott. E körben a kikötés az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét is sérti.

- a tételes meghatározás elvének, a 101-102. számú kikötésekben a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése okot ad a díjmódosításra.

A Fix részletes konstrukciót tartalmazó kikötések visszautalnak a kikötés korábbi, egyoldalú módosítást szabályozó rendelkezéseire, ennek okán a kikötések ezen része is a fenti elvek sérelme miatt tisztességtelen.

- az átláthatóság elvének, a kikötések egészét tekintve, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal. Emellett a kikötések „rendkívüli árfolyamesemény” esetére feljogosítják a felperest korlátok meghatározása nélkül, hogy törlesztőrészletet módosítson.

- a ténylegesség és arányosság elvének.

Az ítélet tényállásában a 46., 47., 48., 49. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,

- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,

- a ténylegesség és arányosság elvének,

- az átláthatóság elvének,

Emellett a kikötések „rendkívüli árfolyamesemény” esetére feljogosítják a felperest korlátok meghatározása nélkül, hogy törlesztőrészletet módosítson.

Az ítélet tényállásában a 117. számmal jelölt kikötés vonatkozásában megállapította, hogy az nem felel meg:

- a szimmetria elvének,

- a tételes meghatározás elvének,

- a ténylegesség és arányosság elvének,

- az átláthatóság elvének.

Az ítélet tényállásában a 129., 130., 131., 132., 133., 137., 138., 140., 141., 142., 143., 144., 146., 147., 148., 150., 167., 168., 169., 170., 171. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,

- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,

- az objektivitás elvének,

16.Gf.40.589/2014/7.

- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének,
- a tételes meghatározás elvének.

A Fix részletes konstrukciót tartalmazó kikötések (137., 138., 143., 144.) visszautalnak a kikötés korábbi, egyoldalú módosítást szabályozó rendelkezéseire, ennek okán a kikötések ezen része is a fenti elvek sérelme miatt tisztességtelen. Ezen kikötések emellett „rendkívüli árfolyamesemény” esetére feljogosítják a felperest korlátok meghatározása nélkül, hogy törlesztőrészletet módosítson, mely az átláthatóság elvét is sérti.

Az ítélet tényállásában a 165. számmal jelölt kikötés vonatkozásában megállapította, hogy az nem felel meg:

- a szimmetria elvének,
- az objektivitás elvének, ugyanis a feltételek között a „számla kifizetésének napján érvényes eltérő kamatlábat alkalmazza a felperes a szerződésben foglaltakhoz képest”, mely változás a pénzügyi intézmény által idézhető elő, vagyis az szubjektív későbbi döntésén alapul (C/III. alpont). Egyebekben pedig a vételár megfizetésekor árfolyamot alkalmazza a szerződésben foglalttól eltérően, azonban oly módon, hogy az árfolyam későbbi meghatározását a felperesi cégesoporthoz tartozó másik pénzügyi intézmény idézheti elő.

Egyebekben az „azonos kockázati kategóriába tartozó ügyletek, illetve ügyfelek kockázatának” változása a pénzügyi intézmény által is előidézhető, vagyis az szubjektív döntésén alapul arra is figyelemmel, hogy a kategórián belüli irányadó változások mértéke, száma nem meghatározott. E körben a kikötés az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét is sérti.

- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének,
- a tételes meghatározás elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének.

Az ítélet tényállásában a 153., 154., 155., 156., 157., 158. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- az objektivitás elvének,
- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének,
- a tételes meghatározás elvének.

Az ítélet tényállásában a 172., 173. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- a ténylegesség és arányosság elvének, ugyanis az arányosság szempontjából nem tartalmaznak a rendelkezések az emelés mértékére nézve szabályozást, korlátot. Az árazási elvek pedig a pénzügyi intézménnyel szerződő felek, így a fogyasztók számára nem nyilvánosak.
- az átláthatóság elvének, a kikötések egészét tekintve, ugyanis nem állapítható meg milyen számítás alapján hogyan változik a díj összege és milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal.

Az ítélet tényállásában a 188., 189., 190., 191., 193., 194., 195., 196., 197., 198., 199., 200., 201., 202., 203., 204., 205., 206., 208., 209., 210., 211., 212., 213., 214., 215. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

16.Gf.40.589/2014/7.

- a szimmetria elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének,
- az objektivitás elvének,

Az ítélet tényállásában a 192., 207. számokkal jelölt kikötések vonatkozásában megállapította, hogy azok nem felelnek meg:

- a szimmetria elvének,
- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének,
- az objektivitás elvének,
- a tételes meghatározás elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- az objektivitás elvének.

Az ítélet tényállásában a 216. számmal jelölt kikötés vonatkozásában megállapította, hogy az nem felel meg:

- a szimmetria elvének,
- az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- a ténylegesség és arányosság elvének,
- az átláthatóság elvének.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a keresetlevélben meghatározott kikötéseknél abban az esetben, ha az egyoldalú szerződésmódosítás esetére felmondási jog helyett előtörlesztési jogot biztosított a felperes, az a fenti jogszabályoknak nem felel meg, ugyanis az előtörlesztés a feltételrendszere miatt nem egyenértékű a felmondási joggal. A fogyasztó előtörleszteni a szerződéses feltételek fennállta esetében tud, míg felmondással bármikor megszüntethető a jogviszony. Ezen hiányosság csak 2010. január 1. napjától szűnt meg, ugyanis ezen időponttól a Hpt. 210.§ (9) bekezdése rendelkezett a felmondási jogról, így azt jogszabály írta elő. Önmagában a felmondás jogának kikötése azonban nem teszi az egyoldalú szerződésmódosítást tisztességesé. A felmondási jog gyakorlásával együtt járó jogkövetkezmények - az egyösszegű visszafizetési kötelezettség, a hitelkiváltás magas tranzakciós költsége - miatt ugyanis az a fogyasztó számára gyakran nem jelent reális alternatívát a szerződésmódosítással szemben.

Arra tekintettel, hogy a perbeli kikötések a fentiek szerint nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek és ennek okán a perbeli szerződéses kikötések tisztességtelenek, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat egyenként és a maguk összességében értékelve a keresetet elutasította a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (2) bekezdésben foglaltak alapján. Azon elkülönülő kikötések esetén, melyek - címükből adódóan - a „szerződés lezárására, vagy megszűnésére” vonatkoztak, a bíróság a keresetösségi jog hiánya miatt utasította el a keresetet, azokra ugyanis a 2014. évi XXXVIII. törvény nem volt alkalmazható. A perben a felperesi kikötéseket nem a Ptk. rendelkezései szerint kellett vizsgálni, hanem a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján, ennek okán nem bírt jelentőséggel az arra vonatkozó felperesi előadás, mely a Ptk. 209.§-ának alkalmazhatóságával kapcsolatos, a bíróságnak ugyanis a keresetet el kellett utasítania abban az esetben, ha azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 4. § (1) bekezdés szerinti bármelyik feltételnek. A bíróság az eljárás során kizárólag azt vizsgálta, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4. § (1) bekezdése szerint tisztességes-e.

A felperes által megfogalmazott alkotmányjogi aggályokkal kapcsolatosan rámutatott a

16.Gf.40.589/2014/7.

bíróság egyebekben arra is, hogy a perbeli kikötések egyike sem felelt meg a szimmetria elvének sem, nem kezelték kötelezettségként a fogyasztó javára történő körülmények megváltozása esetén annak a fogyasztó javára történő érvényesítését. A Hpt. 210.§ (3) bekezdésének 2009. augusztus 1. napjától hatályos szabályai pedig ezen hiányosságot nem pótolják, ugyanis a módosításra vonatkozó konkrét szerződéses rendelkezés nélkül a kedvező irányú - és meghatározott mértékű - módosítást a fogyasztó kikényszeríteni nem képes, igényét csupán a jogszabállyal ellentétes szerződéses rendelkezésre alapítottan terjesztheti elő egyéb jogcímen. Ez az alapelv, a szimmetria elve azonban a bíróság álláspontja szerint közvetlenül levezethető a Ptk. tisztességtelenségre vonatkozó anyagi jogi szabályaiból 2004. május 1. napját megelőzően is, miután a jogalkotó korábban is érvénytelennek tekintette azt az általános szerződési feltételt, amely a jóhiszeműség követelményének megsértésével a feleknek a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul az egyik fél hátrányára állapítja meg. A perbeli kikötések tisztességtelensége így a Ptk. alapján is egyébként megállapítható lenne a korábban hatályos szabályok szerint. Az egyoldalú szerződésmódosítási jogosultság körében pedig a 18/1999. (11.5.) számú Korm. rendelet 2.§ d) pontja 1999. március 1. napja óta rendelkezik a tisztességtelenségre vonatkozó megdönthető vélelemről.

Az elsőfokú bíróság figyelembe vette az eljárás során az Európai Unió Bíróságának gyakorlatát is, hiszen bár az ide kapcsolódó, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. EGK irányelv (Irányelv) implementálása megtörtént, az azon alapuló joggyakorlatban megfogalmazott elvek a hazai bíróságok jogértelmezése során is fontosak. Ezen gyakorlat pedig különösen nagy hangsúlyt fektet a fogyasztók védelmére.

A C-472/11. számú ügyben (Banif Plus Bank Zrt. - Csipai Csaba és Csipai Viktória) a bíróság már megállapította, hogy a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni az irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, hivatalból kell bizonyítást folytatnia annak megállapítása érdekében, hogy az adott feltétel az irányelv hatálya alá tartozik-e és amennyiben igen, hivatalból kell értékelnie az ilyen feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét. Az uniós jog által az érintett területen a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódik annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét megítélik, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból történő megítélésének kötelezettségét is, amennyiben rendelkezésükre állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek. Az irányelv 6. cikk (1) bekezdésében foglaltak szerint („a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint”) a jogalanyok uniós jogból származó jogainak a védelmét biztosító bírósági eljárási szabályok a tagállamok eljárási autonómiájának az elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. Az irányelv által előírt védelem teljes hatékonysága megköveteli, hogy a feltétel tisztességtelenségét hivatalból észlelő nemzeti bíróság minden következményt levonhasson ezen észlelésből a nélkül, hogy meg kellene várnia, hogy a jogairól tájékoztatott fogyasztó az említett feltétel megsemmisítését kérő nyilatkozatot tegyen.

A C-397/11. számú ügyben (Jörös Erika - AEGON Magyarország Hitel Zrt.) a bíróság rámutatott arra, hogy a jogalanyok uniós jogon alapuló jogainak védelmét biztosító bírósági szabályok a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. A nemzeti jognak a 93/13. irányelvvel és a fogyasztói jogok hatékony védelmével összhangban álló értelmezése követelményeiből következik, hogy a nemzeti bíróság feladata a lehető legteljesebb mértékig úgy alkalmazni belső eljárási szabályait, hogy elérje az említett irányelv 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredményt. Az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a valamely feltétel tisztességtelenségét megállapító nemzeti bíróság lehető

16.Gf.40.589/2014/7.

legteljesebb mértékben úgy köteles alkalmazni a belső eljárás szabályait, hogy az észlelésből a nemzeti jog alapján eredő valamennyi következtetést levonja annak biztosítása céljából, hogy e feltétel ne jelentsen kötelezettséget a fogyasztóra nézve.

Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére, valamint az Európai Bíróság előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a tárgyaláson meghozott végzésével elutasította, nem észlelt olyan alaptörvény-ellenességet a peres eljárás során alkalmazandó jogszabályok körében, mely indokolta volna az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését. Önmagában az a tény, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény speciális anyagi és eljárásjogi rendelkezések alkalmazását írja elő, nem eredményezi automatikusan a felperes által megjelölt jogok és elvek sérelmét. A bíróság álláspontja szerint a perbeli jogkérdés a 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített szabályok mellett is a bírósági eljárással kapcsolatos alkotmányossági követelményeknek megfelelően eldönthető. Egyebekben az EKB-val való egyeztetési kötelezettség esetleges elmulasztása, valamint az EKB véleményének esetleges bevárása nélküli jogalkotás nem lehet tárgya előzetes döntéshozatali eljárásnak. Az Európai Unióról szóló Szerződés és az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 267. cikke alapján az eljárás kezdeményezésére nem látott okot a bíróság, miután a perben egyébként közvetlenül nem alkalmazható 93/13 EGK irányelv által kitűzött célokat - annak implementálásán keresztül - számos hazai jogszabály rendelkezése garantálja. Az Irányelv értelmezése arra tekintettel is szükségtelen, hogy annak rendelkezéseire a Kúria a jogegységi határozatának meghozatalánál figyelemmel volt. A 2014. évi XXXVIII. törvény meghozatalával a tagállami szabályozás az uniós szabályozáshoz képest a fogyasztók érdekeit jobban védő és számukra több jogot biztosító feltételrendszer teremtett. Az Európai Alapjogi Charta rendelkezésének a tagállamok pedig annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Jelen esetben nem egy európai uniós aktus átültetéséről vagy annak közvetlen alkalmazásáról van szó, hanem az eljárás tárgya annak vizsgálata, hogy a felperes által alkalmazott általános szerződési feltételek a tagállam által alkotott törvényben foglalt feltételeknek megfelelnek-e.

Az elsőfokú bíróság a további bizonyítást, mint szükségtelent, mellőzte a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján arra figyelemmel, hogy a perben jogkérdésben kellett állást foglalni, és az indítványozott bizonyítás eredményétől e körben további releváns adat nem volt várható. Megnyugtatóan állást lehetett foglalni abban a körben, hogy tisztességesnek tekinthető-e a felperesi kikötések, a nyelvész szakértő és közgazdasági szakértő kirendelése nem indokolt a szakkérdés hiányában és arra tekintettel, hogy a további, bizonyítási indítvánnyal nem érintett elvek vizsgálatának eredményeként is megállapítható volt a kikötések tisztességtelensége.

A perben a felperes pervesztes lett, ezért a bíróság a perköltség viselésére a felperest kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján; a perköltség az ügyvédi munkadíjból állt.

Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (2) bekezdése alapján határozta meg az ügyvédi munkadíjat mérsékelt összegben, annak megállapítása során figyelembe vette a kifejtett képviseleti tevékenység módját és körét, a per nehézségi fokát és a per jelentőségét, időtartamát.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, kérte

- elsődlegesen súlyos eljárási szabálysértésekre tekintettel az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára;

- másodlagosan a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű megismétlése, illetőleg kiegészítése szükségessége okán az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a

16.Gf.40.589/2014/7.

per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára;

- harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének teljes, keresete szerinti megváltoztatását az ítélet indokolásában annak rögzítésével, hogy a felperesi ÁSZF-ek a felperes által megjelölt referenciakamathoz kötött szerződéses kikötések körében nem tartoznak a törvény hatálya alá, valamint kérte törölni az ítélet indokolásából azon megállapításokat, „ezzel szemben a kikötésben foglaltak szerint a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból történő eltérése, növekedése okot ad a módosításra és a fizetési kötelezettség keletkezésére.” Kérte az alperes perköltségben való marasztalását;

- negyedlegesen az első fokú ítélet megváltoztatását akként, hogy a keresetlevélhez F3 alatt csatolt kivonatban rögzített ÁSZF-eket - a Ptk. részleges érvénytelenségre vonatkozó szabályaira is figyelemmel - szerződésmódosítási okonként vizsgálva állapítsa meg, hogy a felperes F3 alatt csatolt kivonatában rögzített ÁSZF-jei tisztességesek és az ítélet indokolása rögzítse, hogy a felperesi ÁSZF-ek a megjelölt referenciakamathoz kötött szerződéses kikötések nem tartoznak a törvény hatálya alá, valamint kérte a harmadlagos kérelem szerint törölni az ítélet indokolásából a megjelölt idézett szövegrészt;

- ötödlegesen az ítélet megváltoztatását akként, hogy az indokolásban az ítélet rögzítse, hogy a felperesi ÁSZF-ek a megjelölt referenciakamathoz kötött szerződéses kikötései nem tartoznak a törvény hatályai alá, illetve kérte az ítélet indokolásából törölni a harmadlagos kérelemben megjelölt szövegrészt;

- a fellebbezés érdemi elbírálását megelőzően kérte a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezni a 2014. évi XXXVIII. törvény alkotmányossági felülvizsgálatát, annak megsemmisítését;

- kérte továbbá az Európai Unió Bírósága előtt az előzetes döntéshozatali eljárás megindításának kezdeményezését.

Utalt arra, az ítélet egyenlőségjelet tesz a 2004. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdés a-g) pontjai elvek tartalma és a 2/2012. PK véleményből idézettek között, s a PK vélemény részeire vetítve elemzi a kivonatban nevesített kikötéseket. Az elsőfokú bíróság röviden indokolta az alkotmánybírói normakontroll és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elutasítását, illetve röviden indokolta a bizonyítási indítványok mellőzését.

Kifejtette, fenntartja a per tárgyalásának felfüggesztésére és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére vonatkozó indítványát, a bírói kezdeményezéssel megindítandó utólagos normakontroll iránti eljárásban az alkalmazáson keresztüli jogsérelem is elégséges az eljárás megindításához. Amennyiben a per tárgyalását az ítélet tábla a Pp. 155/A.§-a alapján nem függeszti fel, a Pp. 152.§ (2) bekezdésére hivatkozva kérte felfüggeszteni a Fővárosi Törvényszék által már kezdeményezett, az Alkotmánybíróság előtt III.01522/2014. szám alatt iktatott utólagos normakontroll iránti eljárásra tekintettel. Az elsőfokú bíróság több tanácsa is észlelte a törvény jogellenességét.

Utalt arra is, az első fokú ítélet a törvény anyagi és eljárásjogi rendelkezéseivel összefüggésben előadott alaptörvénybe ütközése vonatkozásában indokolást nem tartalmaz. Azon megállapítás, hogy speciális anyagi és eljárásjogi szabályok önmagukban nem eredményeznek Alaptörvénybe ütközést, nem minősül jogi indoklásnak. Nem az általánostól eltérő speciális rendelkezések alkalmazásának ténye alaptörvénybe ütköző, hanem a speciális jogszabályok tartalma. Az indítvány elutasítása során ezt az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

Fenntartotta az előzetes döntéshozatali eljárás megindítása kezdeményezésére irányuló kérelmét is, melyet az elsőfokú bíróság elutasított arra figyelemmel, hogy a 93/13 EGK irányelv közvetlenül nem alkalmazható, az korábban megfelelően implementálásra került és arra a Kúria a 2/2014. PJE meghozatalakor figyelemmel volt, illetve a 93/13 EGK irányelv

16.Gf.40.589/2014/7.

lehetővé teszi az ott előírtaknál szigorúbb szabályozás jogszabályba foglalását. Utalt ebben a körben az uniós jog elsődlegességére s annak szükségességére, arra, vizsgálni kell a 93/13 EGK irányelv átültetését biztosító jogszabályok megfelelőségét az irányelv által kitűzött céloknak, s hogy az implementálás jogszerű-e. Téves volt az elsőfokú bíróság álláspontja a tekintetben is, hogy a Charta a jelen eljárásban nem alkalmazható. Aláhúzta az Európai Bíróság által elvégzendő uniós jogértelmezés szükségességét.

Eseti döntés felhívása mellett az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértések körében utalt az indokolási kötelezettség megsértésére. A bizonyítási eljárás hiányosságai körében az általa indítványozott bizonyítás, azaz a nyelvész szakértő, közgazdasági szakértő és a tanúbizonyítás mellőzését kifogásolta. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az egyértelműség és világosság elve vizsgálatokor kimondta, a perbeli kikötések azért nem felelnek meg az egyértelműség és a világosság elvének, mert egy átlagos fogyasztó számára nem feltétlenül világosak a fogalmak. Az elsőfokú bíróságban sem alakult ki olyan meggyőződés, hogy a kérdéses fogalom nem egyértelmű és világos, közgazdasági szakértő kirendelésére is szükség lett volna. Releváns tény volt, hogy a felperesi egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötésekben szereplő okok egyenként vajon lehetőséget adnak-e arányos kamatemelésre, átláthatóak-e az átlagos fogyasztó szempontjából. Tanúbizonyításra is szükség lett volna, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes egyes szerződéses kikötéseiben meglévő, referenciakamathoz kötött kamatváltozások valódi referenciakamathoz kötött változásnak nem tekinthetők. A tanú azonban egyértelműen nyilatkozni tudott volna arra nézve, miért, hogyan valósult meg a referenciakamathoz kötött kamatváltozás esetén az az automatizmus, mely az egységes bírói gyakorlat alapján a kérdéses rendelkezéseket kiemeli az egyoldalú szerződésmódosítás köréből. A felperes így nem tudta bizonyítani, hogy a referenciakamattal kapcsolatos kikötés alapján automatizmusra és nem egyoldalú szerződésmódosításra került sor. Releváns nyilatkozatot tehetett volna a tanú az árazási elvekkel kapcsolatban is. A bizonyítási indítványok mellőzése miatt a tényállás nem megfelelően került megállapításra. A felperesnek megfelelő idő sem állt rendelkezésre alperesi beadvány áttanulmányozására, mert azt a tárgyalást megelőző napon vette át.

Támadta az elsőfokú bíróság téves megállapítását azon kikötés tisztességtelensége tekintetében, mely szerint a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból történő eltérése okot ad a módosításra és fizetési kötelezettség keletkezésére. Utalt arra, lízingügylet esetében a bruttó vételár növekedése nem kapcsolódik az egyoldalú költség-, kamat-, díjmeléshez, az a lízingszerződés megkötését követően a lízingtárgy beszerzéséhez kapcsolódó vételár és költségek növekedésének függvénye. Hibásan értelmezte az elsőfokú bíróság a referenciakamathoz kötött kamatváltozásról rendelkező kikötéseket, ezek nem egyoldalú szerződésmódosításnak minősülnek, a felek egyező akaratával elfogadott automatizmusok. Utalt az ezzel kapcsolatos gyakorlatra, illetve egyedi döntésre. Az ÁSZF-ekben meghatározott referenciakamat változása esetén a szerződések szerinti ügyleti kamat kötötten változott, a felperes az elsőfokú bíróság megállapításaival szemben a küszöbértéket meghaladó referenciakamat változása esetén alkalmazta a szerződésben rögzített automatizmust. Ismételten hivatkozott a tanúbizonyítás szükségességére.

Utalt az általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálata körében az általa kifejtett három szintű vizsgálatra, a kógens jogszabályok rendelkezéseit tükröző szerződési feltételek tisztességtelensége vizsgálatának kizártságára, a PSZÁF által megalkotott Magatartási Kódexre. Ebben a körben EU-s jogi normára, illetve a 2/2012. PK véleményre, utóbbi által támasztott plusz feltételekre is hivatkozott, illetve a keresetlevélben megjelölt

16.Gf.40.589/2014/7.

RWE ügyre, illetve a 93/13-as irányelv szerepére, hatályára, értelmezésére. Utalt arra, a taxatív kimerítő szabályozás feltétele ellentétes az irányelvvel, s ezért indokolt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. Álláspontjának helyességét a már előterjesztett elszámolási törvényjavaslat is alátámasztja, annak nem hivatalos indokolása szerint a 2010. november 27-ét követően közzétett ÁSZF-ek, vagy a korábbiak ezen időpontot követően közzétett módosításai vonatkozásában nem kell vélelmezni a kikötések tisztességtelenségét. Kifejtette továbbá a részleges érvénytelenség megállapításával, annak lehetőségével kapcsolatos álláspontját. A bíróságnak az egyes szerződéses kikötéseket okonként, külön elemezve kell megítélnie, nem megfelelő, ha egyes okok esetleges tisztességtelensége miatt a teljes szerződéses kikötés tisztességtelensége kerül megállapításra. Nem volt így helytálló az elsőfokú bíróság e tárgyban kifejtett álláspontja sem. Az elsőfokú bíróság jogértelmezése hibás, esetenként önmagával ellentmondó is.

Fellebbezésében részletesen taglalta álláspontját a 2014. évi XXXVIII. törvény elveinek helyes értelmezését illetően, így az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvével kapcsolatban kiemelte, a szerződéses kikötésből nyelvtani és szerződésszerkezeti szempontból egyszerűen, egyértelműen kell kiderülnie, hogy a pénzintézet jogosult a kamat mértékét meghatározott feltételek mellett egyoldalúan módosítani. Ebben a körben utalt a fogyasztótól elvárható gondosságra.

A tételes meghatározás, az ok-lista kapcsán kiemelte, a 275/2010. Kormányrendeletet, a tisztességtelenség vizsgálatának kizártságát.

Az objektivitás kapcsán kiemelte, a 275/2010-es Kormányrendeletnek megfelelő ok-lista tisztességtelensége nem állapítható meg, így az objektivitás elvébe sem ütközhet. A felperestől független, általa elő nem idézhető körülmények esetén lehet a kamat mértékét módosítani, a feltételek kifejezetten nevesítésre kerültek.

A ténylegesség és arányosság körében utalt arra, a hitelező forrásköltségeinek, forrásszerzési lehetőségeinek kedvezőtlen változását, a hitelkockázat változását, a hitelezői tevékenység költségeit érintő jogszabályváltozásokat jelölte meg a tényleges hatásgyakorló körülményeknek a kamat mértékét illetően. Ebben a körben kiemelte, közgazdaságilag, amennyiben a pénzkihelyezéséhez szükséges forrásért többet fizet a pénzügyi intézmény, akkor a pénz használataért is többet kell kérnie, a szerződésmódosítási jog gyakorlása így nem eredményez bevételnövekedést. Utalt a kölcsön, illetve a lízingügyletek finanszírozási sajátosságaira.

Az átláthatóság elve körében - az álláspontja szerint irreleváns - 2/2012-es PK vélemény kapcsán utalt arra, az példaként jelöli meg a referenciakamat alkalmazását, mely nem minősül egyoldalú szerződésmódosításnak. A változó kamatozású hitelszerződésben nem lehetséges a változások jövőbeli mértéke képletszerű meghatározása, egyes körülmények egyidejű változása egymást erősítő, illetve gyengítő hatással is bírhat. Az átláthatóság nem plusz feltétel, egy formai kritérium. Eseti döntésre utalva rögzítette, az átláthatóság nem egy képletet vagy a jövőbeni hatások számszerűsített prognosztizációját jelenti, hanem a fogyasztó számára olyan kézzel fogható okot, melynek jövőbeni változása értelmezhető mértékkel bír a kamatra.

A felmondhatóság elve tekintetében utalt arra, a felmondási jogon kívül olyan rendelkezés, mely könnyebbé, „reális alternatívává” teszi a fogyasztó számára a felmondást (például ingyenes felmondási jog stb.) nincsen, az ítéletben foglalt jogértelmezés nem vezethető le a 93/13-as irányelvből és a 18/1999. Kormányrendeletből sem.

A szimmetria elvével kapcsolatban kifejtette, az nem tisztességtelenségi kérdés a Hpt. 2010. augusztus 1-jei módosítása folytán.

A továbbiakban rögzítette az egyes kikötésekkel kapcsolatos hibás következtetésekkel

16.Gf.40.589/2014/7.

kapcsolatos álláspontját táblázatba foglalva.

Előadta, az egyértelmű megfogalmazás elve nem azt jelenti, hogy a kikötésnek „szájbarágósnak” kell lennie, az a lényeg, hogy az átlagos fogyasztó megérthesse, van lehetőség a szerződés egyoldalú módosítására, és erre meghatározott okok esetén kerülhet sor. A szerződéses rendelkezésekből megállapítható a fogyasztó számára, hogy abban az esetben, ha az ott meghatározott körülményekben változás következik be, a pénzügyi intézménynek jogában áll a kamat mértékét megváltoztatni, azt emelni, illetve csökkenteni. A fogyasztó számára a szerződéses rendelkezésekből egyértelműen és érthetően megállapítható, hogy a pénzügyi intézmény a szerződés alapján jogosult a kamat módosítására, tehát a szerződésmódosítási okként megjelölt feltételek változása az ügyleti kamat módosítását, ennek következtében a fogyasztó fizetési kötelezettségének módosulását eredményezheti. Amennyiben valamely rendelkezés nem világos vagy egyértelmű számára, úgy jogosult és köteles is kérdezni. Az ítéletben kiemelt kifejezések a magyar nyelvet bíró személy számára tökéletesen érthetőek. A „refinanszírozási feltételek megváltozása” egyértelműen és világosan azt jelenti, hogy a refinanszírozás feltételei megváltoznak, amennyiben a fogyasztó mélyebben el kíván merülni abban a körben, hogy mit jelent az adott esetben a refinanszírozás, ill. ennek milyen feltételei vannak és azok hogyan változhatnak meg, joga és lehetősége van kérdezni. Ugyanígy egy felnőtt, magyarul értő és beszélő ember számára egyértelmű és világos az, hogy mit jelent az „adó vagy illetékhátrány”, illetve a „többletköltség”. Az átlagos fogyasztó kifejezetten egy átlagos, olvasni tudó és az elolvasott szöveget megértő és értelmező személy ideája az EU gyakorlat szerint, erre utal, hogy még az idegen nyelvű, ill. valóban szakmai kifejezések alkalmazása sem minősül az egyértelmű és világos megfogalmazás megsértésének. Releváns továbbá, hogy az ítéletben nem került egyértelműen rögzítésre, tehát az elsőfokú bíróság nem győződött meg arról, hogy az átlagos fogyasztó számára a kiragadott szavak nem lehettek egyértelműek és világosak, azokra nézve az ítélet annyit rögzít, hogy „nem feltétlenül” voltak egyértelműek és világosak. Nem minősülhet bizonyítottnak a per eldöntésében kiemelten releváns azon körülmény, (az adott kifejezés átlagos fogyasztó általi megérthetősége), ha arra nézve az ítélet annyit rögzít, hogy „nem feltétlenül”. Az elsőfokú bíróság nem derítette fel a tényállást, hibázott, amikor a nyelvész szakértő kirendelését megtagadta, különös tekintettel arra, hogy az láthatóan nem szükségtelen bizonyítás lett volna. A jogalkotó későbbi, senki által nem ismert jogalkotási tevékenysége, illetve hasonlóképpen az üzleti környezet későbbi senki által nem ismert változásai előre részletesebben nem határozhatók meg, ezek elvárása a pénzintézetektől lehetetlen célra irányulnak.

Amennyiben az elsőfokú bíróság a sérelmezett fordulatok vonatkozásában azt észlelte, hogy e fordulatok tisztességtelenek, a kérdéses fordulatok érvénytelenségét kellett volna megállapítani, annak a kikötésből való kiemelésével a kikötés egyértelművé, így tisztességessé vált volna.

Az egyértelmű megfogalmazás elve azt jelenti, hogy az átlagos fogyasztó megérthesse, van lehetőség a szerződés egyoldalú módosítására, és erre meghatározott okok esetén kerülhet sor. A szerződéses rendelkezésekből megállapítható a fogyasztó számára, hogy abban az esetben, ha az ott meghatározott körülményekben változás következik be, a pénzügyi intézménynek jogában áll a kamat mértékét megváltoztatni, azt emelni, illetve csökkenteni. A fogyasztó számára a szerződéses rendelkezésekből egyértelműen és érthetően megállapítható, hogy a pénzügyi intézmény a szerződés alapján jogosult a kamat módosítására, tehát a szerződésmódosítási okként megjelölt feltételek változása az ügyleti kamat módosítását, ennek következtében a fogyasztó fizetési kötelezettségének módosulását

16.Gf.40.589/2014/7.

eredményezheti. Amennyiben valamely rendelkezés nem világos vagy nem egyértelmű számára (pl. a SWAP vagy kötvény hozamgörbe jelentése), úgy jogosult és köteles is kérdezni. Az ítéletben kiemelt kifejezések a magyar nyelvet bíró személy számára tökéletesen érthetőek: kétféle görbe (függvény) egymáshoz képesti elmozdulásáról van szó, amely fogalom (két görbe egymáshoz képesti elmozdulása) minden általános iskolát elvégzett ember számára érthető fogalom. Az ítélet egyértelmű tartalmú magyar szavak vonatkozásában kérdőjelezi meg azok érthetőségét.

A tételesség elve körében fontos szempont, hogy az nem az egész ÁSZF-re hanem csak az ÁSZF-ben megjelölt okokat esetlegesen relativizáló szófordulatra (ld: „így különösen”) vonatkoztatható, tehát annak esetleges hiánya is csak legfeljebb ezen kitétel vonatkozásában eredményez tisztességtelenséget és semmiséget, de nem érinti magát a kamatváltoztatás jogát, hiszen annak alkalmazhatatlanságával megszűnik a példálózó jelleg és az oklista zárttá válik. Mindezeknek megfelelően a felperesi oklista zárt volt, az „így különösen” kitétel az egyik okon (forrásköltségek változása) belüli, előre meg nem jósolható eseteket nevesített a fogyasztó tájékoztatása céljából.

Az ítélet utal arra, hogy a kikötés vis maior esetére is lehetővé teszi a kamat módosítását, azonban ezzel kapcsolatosan jogilag releváns álláspontot nem foglal el, ezen kikötés bármely elvbe való ütközését az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, így ezt csak a tényállás keretében tett kiegészítésként értelmezhető.

Az ítélet nem tért ki arra, milyen bizonyítékok alapján állapította meg azt, hogy mi volt a referenciakamat az ezen csoportba sorolt kikötések vonatkozásában. A kikötés esetén a referencia kamatláb „megegyezik az 3 havi BUBOR/EURO LIBOR / CHF LIBOR/ ... Referencia Kamatnak megfelelő” értékkel. Nem igaz az az ítéleti megállapítás tehát, hogy a referencia kamatláb változását a felperesi cégcsoporthoz tartozó másik pénzügyi intézmény idézheti elő, mert az ÁSZF megengedi – és az egyedi szerződésben kerül kiválasztásra – a piaci referencia kamatláb alkalmazását is. A felperesi cégcsoport minden referencia kamatlába a piaci referenciakamatokat hűen követő értékű volt, a piaci referencia kamat tartós változása esetén sor került a módosítására, annak változását érdemben nem a felperesi cégcsoport tagja idézte elő.

Az objektivitás esetleges hiánya kizárólag az érintett ok tisztességtelenségét eredményezheti, magára az egyoldalú szerződésmódosítási jog fennállására, illetve az egyes további okok érvényességére nincsen kihatással. Amennyiben az elsőfokú bíróság a sérelmezett fordulatok vonatkozásában azt észlelte, hogy e fordulatok tisztességtelenek, a kérdéses fordulatok érvénytelenségét kellett volna megállapítani, annak a kikötésből való kiemelésével. A kikötések megegyeztek a 275/2010. Korm. rend. és az alperes felügyeleti szerve által szövegezett és jóváhagyott Magatartási Kódexben rögzített szerződésmódosítási okoknak. Az ügyletek, ill. ügyfelek kockázatának változását kifejezetten nem a felperes idézi elő, hanem azok vagy az ügyfélen és a felperesen kívüli okok (pl. országgokkázati felár növekedése), vagy az ügyfél magatartásából fakadó ok, pl. a fedezeti ingatlan értékének csökkenése esetén pótfedezet nem nyújtása, rendszeres nemfizetés stb. A felperes a kockázata változása esetén az átsorolást végzi el, mint prudenciális szabályok betartására kötelezett pénzügyi intézmény.

A 2014. évi XXXVIII. törvény nem követeli meg az elsőfokú bíróság által megkövetelt emelés mértékére irányuló korlátot. Az objektív és tényleges okokat tartalmazó oklista önmagában biztosítja azt, hogy az emelés csak a bekövetkezett körülmény mértékével arányosan valósulhasson meg. A felperesi ÁSZF-ek a módosításra okot adó körülmény(ek) által indukált változások pénzügyi hatásainál nagyobb mértékű költség/kamat/díj emelést nem tettek lehetővé. A felperesi ÁSZF-ek ekként az arányosság követelményének is

16.Gf.40.589/2014/7.

megfeleltek.

Az árazási elvekben felperes biztosította, hogy a fentiek szerint az okok csak arányos kamatváltoztatásra adjanak lehetőséget. Az árazási elvek a kógens – alperes által megalkotott – jogszabályok miatt nem nyilvánosak, felperesnek kifejezetten nem kellett az árazási elveit a szerződésben rögzítenie, viszont kifejezetten a jogszabály [régi Hpt. 210.§ (4) bekezdés c)] írta elő, hogy az arányosság elvének az árazási elvekben kell megjeleníteniük. A 2014. évi XXXVIII. törvény kizárólag azt követeli meg, hogy a kikötés ne zárja ki azt, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön. Ilyen rendelkezést a kikötések nem tartalmazznak, a szimmetria elvének sérelme nem állapítható meg. Az alperes által követelt explicit rendelkezés a fogyasztó számára kedvező módosításról szétfeszíti az alperes által alkotott törvény kereteit, ilyen követelményt a törvény nem ír elő. Releváns továbbá, hogy a Hpt. tartalmazza a szimmetria elvét, így az, mint kógens jogszabályban rögzített elem nem kell az ÁSZF-ben rögzítésre kerüljön. Az ok-lista nem általánosan megfogalmazott körülményeket tartalmaz, hanem azokat az okokat, amelyek bekövetkezése esetén a kamat változtatható. Ezen körülmények – tipikusan a forrásköltség változásával összefüggő okok – a későbbi kógens jogszabályokban is elfogadott módosítási okként jelentek meg. A kikötéseknek sem kell konkrét számadatokat eredményező számítási metódust, mértéket tartalmaznia, ilyenre nincsen is lehetőség.

A felperesi ÁSZF-ek átláthatóságát ekként azon szempontból kell vizsgálni, hogy a szerződéses rendelkezések tartalmaztak-e egy számítási módot, képletet a változások leképezésére, vagy ad absurdum egy konkrét számot a változások tekintetében. A felperesi szerződéses rendelkezésekben megjelölt okok a törvény által meghatározott, és az elsőfokú bíróság Cetelem Bank ügyében hozott döntésében is alkalmazott kívánalmaknak megfelelnek.

A 2014. XXXVIII. törvény azt követeli meg, hogy felmondható (megszüntethető) legyen a szerződés. A felmondás (megszüntetés) jogkövetkezménye a magyar jogban az, hogy minden tartozás azonnal esedékessé válik. Amennyiben a törvény a felmondhatóság elvéhez azt kívánta volna megkövetelni, hogy a magyar jogrendszer ezen szabálya ne legyen alkalmazandó a felmondás (megszüntetés) esetén ahhoz, hogy tisztességes legyen a szerződés, ezt rögzítette volna jogszabályi szinten. Mivel erre nem került sor, nem lehet a felperestől követelni azt, hogy olyan felmondás megszüntetési jogot rögzítsen a szerződésben, amely alapján a fogyasztó felmondhat (megszüntethet), de nem kell tartozását megfizetnie.

A fogyasztónak teljes előtörlesztésre van lehetősége, így a szerződésmódosítás esetére lehetőség van a szerződés megszüntetésre, az elv nem sérül. Az elsőfokú bíróság az erre irányuló felperesi előadást és bizonyítékokat indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül.

Ebben a körben ismételt utalt a részleges érvénytelenséggel kapcsolatosan kifejtettekre. A kikötések vonatkozásában összefoglalva hivatkozott a PSZÁF, MNB által jóváhagyott, a 275/2010-es Kormányrendelet figyelembevételével készült Magatartási Kódexre, fenntartotta az első fokú eljárás során előadottakat, így a bizonyítási indítványait is.

A felperes fellebbezése indokolásának kiegészítésül további előkészítő iratot terjesztett elő. Az ítéletben rögzített kikötések sorszámait megjelölve, 13 pontban terjesztette elő azzal kapcsolatos érveit, hogy a megjelölt kikötések megfelelnek a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében írt elveknek.

A szimmetria elve kapcsán kiemelte, az ÁSZF nem tartalmazott olyan egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötést, mely kizárja, hogy a fogyasztó javára

16.Gf.40.589/2014/7.

bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön. Gépjármű esetében például a finanszírozott gépjármű bruttó vételára, illetve végszámla összege változása nem szerződésmódosítási jog alapján eredményezi a lízingbevevő, illetve adós kötelezettsége módosulását, hanem automatizmusként következik be, az ÁSZF tényszerűen nem zárja ki a vételár végszámla összege csökkenése esetére annak fogyasztó javára történő érvényesítését. 2010. augusztus 1-től utóbbi kötelezettséggé vált, kógens jogszabályi előírásá, annak ÁSZF-ben történő szerepeltetése szükségtelen is, így jogszerűtlenül tekintette hiányszónak az elsőfokú bíróság a felperes ezen kötelezettsége ÁSZF-ben történő nevesítését.

Az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve tekintetében kifejtette, az ÁSZF rendelkezések az átlagos fogyasztó számára egyértelműen, érthetően meghatározzák a felperes egyoldalú szerződésmódosításra, kamatmódosításra vonatkozó jogát, az ÁSZF-ben felsorolt körülmények bekövetkezése esetére. A rendelkezések egyértelművé teszik, hogy az egyoldalú szerződésmódosítási ok hatással van a fizetendő lízingdíj törlesztőrészlet összegére. A szerződéses rendelkezések így megfelelnek nyelvtani értelemben az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményének, de szerkezeti szempontból is, egy helyen tartalmazza az ÁSZF az egyoldalú szerződésmódosítás jogát és a feltételek felsorolását az ok-listát áttekinthető formátumban. Ha azok a fogyasztó számára nem érthetőek, nem csak lehetősége, kötelezettsége is a tájékoztatás kérése. Az első fokú ítélet „nem feltétlenül” kitétele bizonytalanságot tükröz, adó- és illetékhátrány mindennapi életben ismert fogalom, a szakmai fogalmak használata nem tisztességtelen. A refinanszírozási feltételek megváltozása kapcsán ugyancsak tájékoztatást kérhet a fogyasztó. Az egyértelműség és érthetőség valamely ok bekövetkezése esetén fennálló szerződésmódosítási jogra vonatkozik, nem pedig az ok-lista bármely eleme közgazdaságtani, banküzemeltetési jelentésére. A kötvény és a swap-hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása esetében is kérdéseket tehet fel a fogyasztó, illetve köteles is azokat feltenni. Általános iskolai matematika tananyag a függvények alkalmazása, mely során görbék kerülnek koordináta-rendszerben feltüntetésre, ezek elmozdulása az átlagos fogyasztó számára érthető fogalom. A hatósági rendelkezés vagy jogszabályváltozás következtében felmerülő többletköltség is mindennapi életből ismert fogalom.

A ténylegesség és arányosság elvével kapcsolatban hivatkozott a 275/2010. (XII.15.) rendeletre, azon feltételek körének meghatározására, melynek bekövetkezése a kamat mértékére ténylegesen hatást gyakorolt. Az e rendeletben nevesítésre kerültek a szerződésmódosítási okok, melyek az ÁSZF-ben megjelölt okok, azok vitathatatlanul hatással vannak a felperesi lízing, illetve hitelezési tevékenységgel kapcsolatban felperesnél felmerülő költségekre, például a tőke- és pénzügyi kamatlábak, jegybanki alapkamat, bankközi hitelkamatok, refinanszírozási feltételek tényleges hatással vannak arra, hogy a felperes milyen áron tud forráshoz jutni. Az arányosság az által teljesül, hogy az ok-listában meghatározott körülmények a változásnak megfelelő mértékben hatnak a kamatra, díjra és költségre. A felperes által meghatározott okok utólag is összegszerűsíthetőek és ellenőrizhetőek. Szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával a 2014. évi XXXVIII. törvény nem teszi követelménnyé az emelés lehetséges mértékére vonatkozó rendelkezés alkalmazását, ha valamelyik ok bekövetkezik azáltal, hogy ezek objektívek és a ténylegesség elvének megfelelnek, biztosított, hogy az emelés arányban álljon a bekövetkezett körülmény mértékével. Nem minősíthető korlátlannak a felperesi szabályozás, az egyes feltételek változása kizárólag azok szerződéskötés időpontjában fennálló értékéhez képest értelmezhető, így a referenciatáblázat használata az ÁSZF-ben szükségtelen, kivétel a referenciakamathoz között kamatváltozás esete, mert a referencia

16.Gf.40.589/2014/7.

kamatláb változó érték. A felperesi árazási elvek biztosítják az arányosságot.

Az átláthatóság kapcsán előadta, az átláthatóság követelménye egy formai kritérium, amely azt hivatott biztosítani, hogy a fogyasztó számára egyértelműen, átláthatóan jelenjenek meg a szerződésben a kógens jogszabályi rendelkezésekből, tisztességesség követelményéből levezethető elemek. A fogyasztó számára egyértelműnek és világosnak kell lennie, hogy az ok-listában felsorolt körülmények változásának függvényében a fogyasztó fizetési kötelezettsége is változik. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott valamennyi ÁSZF megfelelt az átláthatóság követelményének. Az átláthatóság teljesülése nem valamely képlet alkalmazásával biztosítható, a változás korlátai sem határozhatóak meg, csakúgy mint az ok-lista egyes elemei jövőbeli változásának mértéke sem jelezhető előre. Az ok-lista egyes elemei a jövőben bekövetkező jogszabályváltozással, hatósági rendelkezéssel összefüggésben felmerülő költségekre vonatkoznak. A szabályozási környezet változását a jogalkotó a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletben, mint az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő megfelelő okot nevesítette. A szabályozási környezet változása és annak számszerűsíthető hatásai sem határozhatóak meg előre képlet alkalmazásával, illetve egyéb módon, hiszen sem a szabályozás jellege, sem a változás módja, iránya nem ismert előre. A szabályozási környezet változásának korlátlan számú jövőbeni lehetősége van, melyek ismeretének hiányában számszerű leképezésre sincsen lehetőség.

Az objektivitás elve tekintetében előadta, a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdés c) pontja alapján sérti az objektivitás elvét az a kikötés, amelyben az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni. Az elsőfokú bíróság kifogásolta az „azonos kockázati kategóriába tartozó ügyletek, illetve ügyfelek” változását, mint szerződésmódosítási okot. A kifogásolt ok nem ütközik az objektivitás elvébe.

E körben elsődlegesen hivatkozott arra, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdés d) pontjában foglaltan egyoldalú szerződésmódosítás egyik lehetséges okaként került megjelölésre a hitelkockázat változása. A Kormányrendelet 1.§ (4) bekezdés b) pontjában kifejezetten nevesítésre is került a jogalkotó által az elsőfokú bíróság által kifogásolt kikötés, amely azonban tisztességtelennek nem minősülhet, figyelemmel arra, hogy tartalma jogszabály szerint került meghatározásra, a jogszabályban rögzített feltétel nem lehet tisztességtelen.

Másodlagosan hivatkozott arra, az ügyfelek kockázatának változása a felperes által nem idézhető elő, az nem a felperes döntésén alapul. Azon körülmények, amelyek változása a kockázat megváltozását eredményezik a szerződéskötést követően bekövetkező, külső körülmények, ezeket a felperes nem tudja előidézni, ezek tőle független körülmények. Ezen körülmények változása lehet olyan körülmény, amely a felperestől és a fogyasztótól egyaránt független (pl. országgkockázati felár növekedése), de lehet olyan körülmény is, amelyet kifejezetten a fogyasztó idéz elő (pl. fedezeti ingatlan értékcsökkenése esetén pótfedezet nyújtásának elmulasztása, rendszeres nemfizetés). Felperes, a prudens működés vele szemben támasztott követelményének eleget téve, a kockázat megváltozása esetén átsorolást végez el. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állította ezen kikötésre vonatkozóan is, hogy az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve is sérült, ennek indokát azonban nem adta, álláspontját nem indokolta.

A tételes meghatározás elve tekintetében kifejtette, az ÁSZF-ek megfelelnek ezen elvnek, hiszen a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltakkal összhangban ok-lista lett meghatározásra, amely teljes körűen tartalmazza az egyoldalú

16.Gf.40.589/2014/7.

szerződésmódosításra okot adó körülményeket. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az ÁSZF rendelkezését, mely szerint önálló szerződésmódosítási okot képez álláspontja szerint, hogy vis maior, „hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavar esetére” a felperes egyoldalú kamat, díj, költség módosításra jogosult. Tény ezzel szemben, hogy a felperes kamat, díj, költség módosításra az ÁSZF-ben meghatározott ok-lista alapján jogosult. Az elsőfokú bíróság által helytelenül kifogásolt rendelkezés éppen a fogyasztó érdekeit védő rendelkezés – de nem szerződésmódosítási ok –, amely azt szabályozza, hogy amennyiben valamely szerződésmódosítási ok „hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok” következtében merül fel, akkor felperes csak átmenetileg módosítja a kamat, díj, költség mértékét. Ezen rendelkezés a felperes által meghatározott, taxatív felsorolást tartalmazó ok-listát nem érinti, tisztességtelensége nem állapítható meg.

A gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételára összegének növekedése kapcsán az ÁSZF-ben található rendelkezések nem kapcsolódnak egyoldalú költség, kamat, díj emeléshez, a rendelkezések nem tartoznak a 2014. XXXVIII. törvény hatálya alá, azok tisztességességét az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta volna, ezen kikötések vonatkozásában nem foglalhatott volna állást. Ezen rendelkezések azok eseteket szabályozzák, amikor a gépjármű vételára változik, nagyobb összeg szükséges a gépjármű megvásárlásához, lízingügylet esetén a lízingbeadó által finanszírozott összeg emelkedik. A gépjármű vételárának emelkedése automatikusan kihatással van a fogyasztó által fizetendő lízingdíj, illetve törlesztőrészlet összegére. Nem a fizetési kötelezettség felperes általi módosításáról van szó az ÁSZF érintett rendelkezéseiben, hanem a fizetési kötelezettség módosulásáról, amelynek oka a felperestől független külső körülmény.

A ténylegesség és arányosság elvével kapcsolatban hivatkozott arra, az elvben foglaltak teljesülése körében a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletben a jogalkotó meghatározta azon feltételek körét, amelyek bekövetkezése a kamat mértékére ténylegesen hatást gyakorol. Ezen feltételek a felperes forrásköltségeinek, forrásszerzési lehetőségeinek, illetve a hitelkockázat változása, valamint azon jogszabályok változása, amelyek a felperes hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződés szerinti jogviszonyaival összefüggésben felmerülő költségeit növelik. Az elsőfokú bíróság által megjelölt rendelkezésekben szereplő szerződésmódosítási okok nevesítésre kerültek a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletben (jegybanki alapkamat, pénzpiaci-, bankközi kamatlábak, adós/lízingbevevő kockázati megítélésének változása, refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapír kamatának emelkedése), illetve az abban megjelölt feltétel csoportok alá besorolhatóak (pl. költségeket növelő jogszabályváltozás - tevékenységéhez kapcsolható közteher- (pl. adó) változása, a kötelező tartalékolási szabályok változása, forrásköltségek, forrásszerzési lehetőségek kedvezőtlen változása - refinanszírozási feltételek), ekként azok jogszabály által deklaráltan tényleges hatást gyakorolnak a kamatra.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdés d) pontja alapján azon szerződéses kikötés sérti a ténylegesség és arányosság elvét, amelyben az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra. Az ÁSZF-ben megjelölt okok vitathatatlan hatással vannak a felperesi lízing/hitelezési tevékenységgel kapcsolatosan felperesnél felmerülő költségekre. A tőke- és pénzpiaci kamatlábak, jegybanki alapkamat, bankközi hitelkamatok refinanszírozási feltételek, országgokozati felár, refinanszírozást biztosít, nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozama, felperes lekötött ügyfélbetétei kamata egyaránt befolyásolják, tényleges hatással vannak arra, hogy milyen „áron” tud a felperes forráshoz jutni, a különböző jogszabályváltozások, hatósági rendelkezések, valamint adó/illetékfizetési kötelezettségek, hátrányok is a felperesi költségek változását

16.Gf.40.589/2014/7.

eredményezik. Az arányosság elve azáltal teljesül, hogy az ok-listában meghatározott körülmények a változásuknak megfelelő mértékben hatnak a kamatra, díjra, költségre. A ténylegesség és arányosság elvének célja, hogy a szerződésmódosítás jogának gyakorlását követően a fogyasztó ellenőrizni tudja, hogy a módosítást indokolt és arányos volt-e. A felperes által meghatározott okok egyaránt olyan, utólag is összezszerúsíthető körülmények (pl. kamatlábak, adó/illeték mértéke), amely alapján utólag ellenőrizhető, hogy indokolt volt-e a kamatmódosítás, annak mértéke megfelelő volt-e, azaz felperes szerződészerűen gyakorolta-e egyoldalú szerződésmódosítási jogát.

A 2014. évi XXXVIII. törvény nem teszi követelménnyé az emelés lehetséges mértékére vonatkozó rendelkezés alkalmazását. Az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlására felperes az ÁSZF-ben meghatározott okok valamelyikének bekövetkezése esetén jogosult. Azáltal, hogy ezen okok objektívek és a ténylegesség elvének megfelelnek, biztosított, hogy az emelés arányban álljon a bekövetkezett körülmény mértékével. Nem minősíthető korlátlannak a felperesi szabályozás, hiszen az egyoldalú szerződésmódosítás olyan körülmények bekövetkezése esetére biztosított a felperes számára, amely összefüggésben áll a felperes és a fogyasztó közötti lízing/kölcsön jogviszonnyal és többletköltséget eredményez a felperes számára, azaz az ÁSZF rendelkezései az „irányadó”, „referencia” fordulatok alkalmazásának hiányában is megfelelőek. Az egyes okok „irányadó” jellege külön ennek feltüntetése nélkül is fennáll, hiszen kizárólag olyan körülmény változása teheti lehetővé a szerződés egyoldalú módosítását, amely a felek közötti jogviszonyra hatással van, arra irányadó. Az egyes feltételek változása kizárólag azok szerződéskötés időpontjában fennálló értékéhez, mint referenciaértékhez képest értelmezhető. Például a jegybanki alapkamat változása a szerződéskötés időpontjában fennálló értékhez (referencia értékhez) képest értelmezhető. Ekként a „referencia” fordulat használata az ÁSZF-ben szükségtelen. Kivétel ez alól az egyoldalú szerződésmódosításnak nem minősülő, referenciakamathoz kötött kamatváltozás esete, mely esetben a „referencia kamatláb” egy változó érték, melynek mindenkor hatályos értékéhez kötik a felek az ügyleti kamatláb mértékét.

A felperesi árazási elvei biztosítják az arányosság elvének teljesülését. Figyelemmel arra, hogy a régi Hpt. 210.§ (5) bekezdése alapján a PSZÁF ellenőrizte az árazási elvek megfelelőségét, alkalmazási gyakorlatát és a PSZÁF felperessel szemben nem állapított meg jogsértést, az arányosság elve teljesítésre került a felperes által. Az árazási elvek nyilvánossága hiányára történő, elsőfokú bíróság által előadott hivatkozás okszerűtlen, annak esetleges relevanciáját egyébként az elsőfokú bíróság nem is indokolta.

Megalapozatlanul kifogásolta az elsőfokú bíróság az ÁSZF azon rendelkezését, amely szerint a költségek és díjak éves korrigációja legfeljebb az infláció mértéke szerint történhet. Ezen kikötés nem sérti sem az átláthatóságot, sem az arányosság elvét. Semmilyen módon nem következik ezen feltételből, hogy a csökkentésen alapuló korrigáció ne lett volna számításba véve.

Az ÁSZF kifogásolt feltétele a régi Hpt. 210.§ (4) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megegyező rendelkezést tartalmazott, amely az árazási elvek vonatkozásában a következőket rögzítette: „díjat vagy költséget évente legfeljebb a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett előző évi éves fogyasztói árindex mértékében lehet emelni.” Figyelemmel arra, hogy felperes a jogszabályban foglaltakkal egyezően olyan kikötést alkalmazott, amely az infláció (éves fogyasztói árindex) mértékében maximalizálja, annak tisztességtelensége megállapítása kizárt.

Az elsőfokú bíróság által kifogásolt rendelkezés nem egyoldalú módosítást lehetővé tevő rendelkezés, ezért nem tartozik a 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya alá, annak

16.Gf.40.589/2014/7.

tisztességességét az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta volna, ezen kikötés vonatkozásában nem foglalhatott volna állást. A költségek és díjak egyoldalú módosítását önálló rendelkezések teszik lehetővé a felperes számára, a kifogásolt rendelkezés kizárólag a módosítás mértékének felső határát állapítja meg.

Az átláthatóság elve kapcsán megállapította, ez egy formai kritérium, amely azt hivatott biztosítani, hogy a fogyasztó számára egyértelműen, átláthatóan jelenjenek meg a szerződésben a kógens jogszabályi rendelkezésekből, tisztességesség követelményében levezethető elemek. A fogyasztó számára egyértelműek és világosnak kell lennie, hogy az ok-listában felsorolt körülmények változásának függvényében a fogyasztó fizetési kötelezettsége is változik. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott valamennyi ÁSZF megfelelt az átláthatóság követelményének. Az átláthatóság teljesülése nem valamely képlet alkalmazásával biztosítható, a változás korlátai sem határozhatóak meg, csakúgy amint az ok-lista egyes elemei jövőbeli változásának mértéke sem jelezhető előre. Az ok-lista egyes elemei a jövőben bekövetkező jogszabályváltozással, hatósági rendelkezéssel összefüggésben felmerülő költségekre vonatkoznak. A szabályozási környezet változását a jogalkotó a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletben, mint az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő megfelelő okot nevesítette. A szabályozási környezet változása és annak számszerűsíthető hatásai sem határozhatóak meg előre képlet alkalmazásával, illetve egyéb módon, hiszem sem a szabályozás jellege, sem a változás módja, iránya nem ismert előre.

Megalapozatlanul kifogásolta az elsőfokú bíróság az ÁSZF azon rendelkezését, amely szerint sérti az átláthatóság elvét a rendelkezés, mely szerint, ha az adós „MOL Csoport tagvállalatával fennálló jogviszonya megszűnik, a jelen ÁSZF helyébe a Hitelezőnek a munkaviszony megszűnése napján hatályos piaci feltételek szerinti, kölcsönre vonatkozó ÁSZF-ben és a Hirdetményben meghatározott rendelkezései lépnek, és a munkaviszony megszűnésének napján irányadó feltételek szerint a Hitelező jogosult a Kölcsönszerződést egyoldalúan módosítani.”. A fogyasztó, ezen típusú kölcsönszerződés adója, mint a MOL-csoport munkavállalója speciális, a piaci feltételektől különböző feltételekkel volt jogosult a kölcsönre a felperestől. A fogyasztó annak ismeretében kötött szerződést a felperessel, hogy amennyiben a MOL-csoport tagvállalatával fennálló munkaviszonya megszűnik, akkor a továbbiakban a piaci feltételek szerinti kölcsönökre vonatkozó ÁSZF és Hirdetményben meghatározott rendelkezések alkalmazandóak a felek jogviszonyára. Ezen kikötés az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének is megfelelt, az átlagos fogyasztó számára egyértelműen és érthetően került megfogalmazásra, a rendelkezés az ÁSZF-ben történt elhelyezésének módja is biztosította az elv teljesülését. A kikötés tisztességtelensége nem állapítható meg.

A felperes egyes az szerződésmódosítási okokat táblázatba foglalta és rögzítette a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§-ában írt elveknek való megfelelése indokait, rögzítette, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet 1.§ (2) bekezdésében rögzített, nevesített okok tisztességtelensége megállapítása kizárt, így a tőke- és pénzpiaci kamatlábak emelkedése, a jegybanki alapkamat emelkedése, a bankközi hitelkamatok emelkedése, a refinanszírozási feltételek megváltozása, a finanszírozási költségek megváltozása, a többletköltséget okozó hatósági rendelkezés vagy jogszabályváltozás, jogszabályok esetleges változása miatti adó-, illeték, rendkívüli árfolyam esemény, a lízingszerződés, illetve kölcsönszerződési jogviszonyokat szorosán közvetlenül érintő tevékenységre, működési feltételekre vonatkozó jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés, hitelezőre vonatkozó egyéb szabályok megváltozása, kötelező betétbiztosítási összeg, díjak változása.

16.Gf.40.589/2014/7.

Ezen túlmenően utalt arra, Magyarország hitelbesorolásának változása független hitelminősítő szervezetek által kerül megállapításra, az országgokkázati felár megváltozása a forráshoz jutást megdrágítja, de ez a fogyasztó javára is változhat. A jegybanki repo- és betéti kamatlábakat az MNB határozza meg. A bankközi pénzüpiaci kamatlábak, hitelkamatok változása hitelezőtől független külső körülmény, szintén a 275/2010.-es Kormányrendeletben nevesített. A kötvény és swap-hozamgörbék egymáshoz képesti elmozdulása független külső körülmény, értékpapírhozam, kockázati besorolás változása, illetve költségek változása a 275/2010-es Kormányrendeletben szabályozott, miként az ügyfél betétkamatok változása is, illetve az adós lízingbevevő, az ügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása, valamint az ügyletek, illetve ügyfelek kockázatának változása, ezen túlmenően az is, ha a nyújtott kölcsön vagy lízingszolgáltatás fedezetétül szolgáló fedezet értéke a lízingszerződés, illetve a kölcsön hatálybalépése időpontjához képest legalább 10%-kal csökken.

Az alperes írásbeli fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte, az Alkotmánybíróság, illetve az Európai Unió Bíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítványok elutasításával. Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság előtti eljárás kapcsán mérlegelte a kezdeményezés szükségességét, illetve eleget tett indokolási kötelezettségének, az szükséges mértékű volt, a tényállás teljességét az első fokú döntés ebben a tekintetben nem érintette. Az első fokú ítéletből kiderül, hogy a bíróság döntését mire alapította, az adatok rendelkezésre állnak, így a másodfokú bíróságnak érdemben kell döntenie, alkotmányjogi aggályai az elsőfokú bíróságnak nem voltak, nincs lehetőség a per tárgyalásának felfüggesztésére sem. Az Alkotmánybíróság esetleges eljárása nem előkérdés. Felfüggesztésre egyébként akkor lenne lehetőség, ha a másodfokú bíróság az alkalmazandó jogszabályt maga is alaptörvényellenesnek tartja, vagy azt az Alkotmánybíróság már megállapította. Ennek kapcsán hivatkozott a bírói gyakorlatra és eseti döntést is felhívott.

Helytálló volt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elutasítására vonatkozó döntés is, az elsőfokú bíróság eleget tett az uniós jog figyelembevételére vonatkozó kötelezettségének, a 93/13 EGK irányelv átültetése megtörtént, az Alapjogi Charta a perben nem alkalmazható. A 2014. évi XXXVIII. törvény nem implementációs aktus, pusztán a fennálló bírói gyakorlatot tükröző általános tisztességtelenségi szempontokat deklarálja a bírói mérlegelés számára, nem új érvénytelenségi okokat kreál, így nem avatkozik be a felek szerződéses jogviszonyába. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 93/13 EGK irányelv közvetlenül nem alkalmazható, már korábban implementálásra került a hazai jogban, s azt a Kúria a 2/2014. PJE határozat hozatalakor figyelembe vette. Mindez indokolja az előzetes döntéshozatali eljárás mellőzését. A felperes által hivatkozott C-617/2010. jelen ügyben nem alkalmazható. A 2014. évi XXXVIII. törvény nem jelenti a Chartában foglalt jogok tiltott korlátozását sem, illetve ha korlátozná is a felperes tulajdonjogát, közérdekekkel arányos korlátozást jelentene. Ebben a körben eseti döntéseket hívott fel.

A felperesi kikötések kógens jogszabályt tükröző tartalma ellenére azok vizsgálata kapcsán hivatkozott a 2/2012 PK vélemény 3. pontjára, mely szerint a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérnek, az ilyen feltétel tisztességtelensége vizsgálható. A kikötésekre vonatkozó jogszabályok keretjellegetűek, így a törvényből adódó vizsgálat indokolt. Nem volt indokolt szakértő kirendelése sem, a „nem feltétlenül” kifejezés használata azt jelenti, a szerződéses kikötés szakmai fogalmakat tartalmaz, melyek az átlagos fogyasztó értelmezését elbizonytalanítják és ezt nem, illetve nem kielégítő mértékben ellensúlyozza a

16.Gf.40.589/2014/7.

szerződéses kikötés megfogalmazása, megszerkesztése, mely nem kellően világos és érthető. Nincs jelentősége annak, hogy az ÁSZF-eket a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeleti Szerve vizsgálta. A bizonyítás körében az elsőfokú bíróság a mérlegelt jogkérdés kapcsán mellőzte a további bizonyítást. Nyelvtudomány szakértő kirendelése sem volt indokolt, nem a nyelvtudomány szempontjából kell a közérthetőséget értékelni. A közgazdasági szakértő kirendelése sem szükséges, a perben a szerződéses kikötés szövegét kellett vizsgálni. A kérdés nem az volt, hogy a szerződésmódosításra vonatkozó kikötésekben szereplő okok közgazdaságtanilag lehetőséget adnak-e az arányos kamatemelésre. A ténylegesség bizonyítása sem tette volna tisztességtelenné a más okból tisztességtelen kikötéseket. A referenciakamatra vonatkozó kikötések is fenntartották a felperes egyoldalú módosítási jogosultságát. Eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság nem követett el.

A továbbiakban alperes rámutatott az ítélet jogi következtetéseivel kapcsolatos, alaptalan felperesi hivatkozásokra, arra, a bruttó vételár növekedése semmilyen módon nem kapcsolódik az egyoldalú költség, kamat, díjemeléshez, a lízingtárgy vételára a lízingdíjban jelentkezik. A referenciakamattal kapcsolatos felperesi hivatkozást az ÁSZF-ek nem támasztják alá, a kamatváltoztatási szabályok nem függetlenek a felperes ráhatásától, a referenciakamat vagy a cégcsoport saját referenciakamata, vagy annak meghatározása saját Hirdetményben történik. A piaci referenciakamat rögzítésénél az az ügyleti kamat részeként jelenik meg, az ügyleti kamatváltoztatás joga pedig egy sor egyéb októl függően kikötésre került. Az RWE-ügy tényállása eltérő, alkalmazhatósága jelen ügyben megkérdőjelezhető. Az EGK irányelvnek közvetlen hatása nincs a perben, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet nem minősül olyan jogszabálynak, mely a tisztességtelenség vizsgálatának mellőzésére adna lehetőséget. A 2014. évi XL. törvény jelenleg joghatást nem vált ki, a jelen perben a 2014. évi XXXVIII. törvény eredeti szövege alkalmazandó. Alperes nincs elismerésben, alaptalan a felperesi érvelés a részleges érvénytelenség megállapítása körében. A 2/2012. (XII.10.) PK vélemény nincs ellentétben a 2014. évi XXXVIII. törvénnyel, hanem annak 6. pontja tükröződik a 4.§ (1) bekezdésben. A felperes által csatolt rendelkezések sem az egyértelmű és érthető megfogalmazás, sem a tételes meghatározás, sem az objektivitás, sem a ténylegesség és arányosság, sem az átláthatóság, sem a felmondhatóság, sem a szimmetria elvének nem tesznek eleget. Fenntartva az első fokú eljárás során előadottakat, táblázatszerűen is nyilatkozott a felperesi fellebbezésben foglalt, elveknek való megfelelés tárgyában készített táblázatra.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan:

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdése értelmében az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével -, tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

- a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;
- b) a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az ok-lista hiányzik, vagy van ok-lista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;

16.Gf.40.589/2014/7.

- c) az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;
- d) a ténylegesség és arányosság elvének: az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;
- e) az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;
- f) a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy
- g) a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a pénzügyi intézmény a 8.§ (1) bekezdés szerinti határidőben nem kezdeményezte a polgári peres eljárás lefolytatását vagy a bíróság a keresetet elutasítja vagy a pert megszünteti, kivéve ha a szerződéses kikötés esetében a 6.§ (2) bekezdés szerinti peres eljárás megindításának lehet helye, de az eljárás nem került megindításra vagy az eljárás megindításra került, de a bíróság nem állapította meg a (2a) bekezdés szerint a szerződéses kikötés semmisségét.

A (2a) bekezdése értelmében az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a bíróság annak semmisségét az elszámolásról szóló külön törvény alapján a Felügyelet által indított közérdekű keresettel indított perben megállapította.

A 11.§ (1) bekezdése szerint a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4.§ (1) bekezdése szerint tisztességes-e.

A (2) bekezdés alapján, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 4. § (1) bekezdés szerinti bármelyik feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, a keresetet elutasítja.

A jelen per tárgyát tehát kizárólag annak vizsgálata képezte, hogy a keresetben megjelölt, fogyasztói kölcsönszerződésekben alkalmazott, egyoldalú szerződésmódosításra jogot adó kamat, költség, díj egyoldalú emelésére vonatkozó általános szerződési feltételekben, illetve egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben lévő kikötések tisztességesek-e, megfelelnek-e a törvény 4.§ (1) bekezdés a-f) pontjaiban részletezett valamennyi elvnek.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 1.§ (1) bekezdése szerint e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. Ezen túlmenően pedig - az időbeli és tárgyi hatály mellett - a 2014. évi XXXVIII. törvény megfogalmazta az eljárás speciális szabályait is a törvény céljával összhangban.

A felperesi fellebbezés elsődlegesen eljárási szabálysértések miatt, másodlagosan a tényállás hiányos megállapítása miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére, ezen túlmenően pedig annak megváltoztatására irányult. A felperes a fellebbezés érdemi elbírálását megelőzően kérte a per tárgyalásának felfüggesztése mellett alkotmányossági felülvizsgálat, illetve előzetes döntéshozatali eljárás megindításának kezdeményezését. Utóbbi körben a

16.Gf.40.589/2014/7.

Fővárosi Ítéltábla ismételten aláhúzza, hogy ebben a perben nem az 1959. évi IV. törvény, a 2013. évi V. törvény, illetve a 93/13 EGK irányelv kritériumainak megfelelően kell a szerződéses kikötések tisztességtelenségének vizsgálatát elvégeznie, kizárólag a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésének való megfelelést vizsgálhatja.

A felperes fellebbezésében hivatkozott az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikkére, mely szerint „Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel olyan kérdés, melynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.” Bár utalt arra, rendes jogorvoslatnak nincs helye az ítéltábla érdemi határozata ellen, azonban a Pp. 270.§-a szerinti felülvizsgálati eljárásnak helye lehet, ennek folytán a Fővárosi Ítéltábla nem minősülhet e Cikk értelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére kötelezettnek.

A 2014. évi XXXVIII. törvény utal a Kúria 2/2014-es számú Polgári jogegységi határozatára, a Kúria ezt a Polgári jogegységi határozatot az általa az Európai Bíróságnál kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárása eredményeképpen, annak bevétele után hozta meg az Európai Bíróság C-26/13. számú határozatát is figyelembe véve. (A 2/2014. PJE pedig visszautal a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjára, illetve a 6/2013. PJE határozatra.

A 2/2014. PJE rögzíti, a világos, érthető megfogalmazás, valamint az átláthatóság elveit az Európai Unió Bírósága is értelmezte, a C-26/13. számú ügyben hozott ítélete rendelkező része 2. pontjában, az indokolás 70-75. pontjaiban. „Az árfolyamrész kapcsán kifejtett, de az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tévő szerződési feltételekre is megfelelően irányadó megállapításokból is következően a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket. Így az ügynevezett ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét...”

A 93/13 EGK irányelvvel összefüggésben megalkotott Ptk. módosítások (1997. évi CXLIX. törvény, 2006. évi III. törvény 209/B.§, 209/B.§ (1) bekezdés, 209.§ (1) bekezdés, 2013. évi V. törvény 6:102.§) az irányelvnek való megfelelést, a jogharmonizációs cél szolgálták, a közösségi jognak való megfelelés tekintetében tehát előzetes döntéshozatali eljárásra nincsen szükség és nem indokolt ezen eljárás kezdeményezése európai jogértelmezési kérdés kapcsán sem. Az Európai Központi Bankkal való egyeztetési kötelezettség esetleges elmulasztása, az EKB véleményének esetleges bevétele nélküli jogszabályalkotás sem lehet tárgya előzetes döntéshozatali eljárásnak.

Az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta a Fővárosi Ítéltábla abban is, a perben egyébként közvetlenül nem alkalmazható 93/13 EGK irányelv által kitűzött célokat - annak implementálásán keresztül - hazai jogszabályok biztosítják, a 2/2014. PJE megalkotása során a Kúria figyelembe vette az Európai Bíróság jogértelmezését.

Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 155/A.§-a értelmében a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

16.Gf.40.589/2014/7.

A (2) bekezdés szerint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti. A bíróság a végzésben meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint - a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben - ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A bíróság végzését az Európai Bíróság számára való kézbesítéssel egyidejűleg tájékoztatásul megküldi az igazságügyért felelős miniszter részére is.

A (3) bekezdés alapján az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzés és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

A fentebb írtakra figyelemmel az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem szükséges, így az eljárás felfüggesztése sem.

Nem látta indokát a Fővárosi Ítéltábla az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését sem.

A Pp. 155/B.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat Alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

A (3) bekezdés szerint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

A (4) bekezdés pedig kimondja, az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező és az eljárást felfüggesztő végzés, valamint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

A felperes kereseti kérelmében az általa táblázatba is foglalt, megjelölt Alaptörvény szakaszaiba ütközés miatt kért alkotmánybírósági normakontrollt. A törvényi vélelemmel kapcsolatosan a normavilágosság követelményének sérelmét állította kollíziót állítva a 275/2010. Kormányrendelet, illetve a törvény 4.§-a között. Utalt több alkotmánybírósági határozatra, a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmára, illetve az érdemi bírói felülvizsgálat hiányára, az eljárásjogi szabályok rövidegére, a felkészülési idő rövidegére, a tulajdonhoz, illetve vállalkozáshoz, szerződési szabadsághoz való jogok sérelmére, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezményének sérelmére.

A Fővárosi Ítéltábla utal arra, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet és a 2014. évi XXXVIII. törvény kollíziója látszólagos, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet a kamat tekintetében taxatív, egyebekben azonban keretjellegű. Ha a kógens keretjogszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérhetnek, a feltételek tisztességtelensége vizsgálható. A Fővárosi Ítéltábla egyebekben is osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, a speciális anyagi eljárásjogi rendelkezések önmagukban nem jelentenek Alaptörvény-elleneséget. Az a

16.Gf.40.589/2014/7.

körülmény, hogy azonos tárgyú, más perekben a 2014. évi XXXVIII. törvény Alaptörvény-ellenességének megállapítása iránt alkotmánybíróági eljárás kezdeményeztek - mely folyamatban van -, a jelen per tárgyalásának felfüggesztését nem indokolja. [3/2005. (XI.14.) PK-KK vélemény 3. pontja]

A Pp. 152.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek sem állnak fenn, az Alkotmánybíróság előtt megindult eljárás a jelen pernek nem előkérdése.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla sem az Alkotmánybíróság előtti, sem az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére, sem a jelen per tárgyának felfüggesztésére nem látott alapot, így az erre irányuló felperesi indítványokat elutasította.

A felperes elsődleges fellebbezési kérelme az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult súlyos eljárásjogi szabálysértések miatt. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, lényeges eljárási szabálysértés nem történt, a Pp. 252.§ (2) bekezdése alkalmazására nincs kellő alap.

A peres felek a 2014. évi XXXVIII. törvény speciális eljárásjogi rendelkezéseinek keretei között jogaikat megfelelően gyakorolhatták. Az elsőfokú bíróság a Pp. 221.§ (1) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett, a releváns tényállás megállapítása, valamint kellő jogszabályi hivatkozások mellett megállapítható, döntését mire alapította. Az a körülmény, hogy részletesen, minden egyes, a peres felek által felhozott érv megerősítésre vagy cáfolatra külön-külön nem került, nem eredményezheti az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését.

Megalapozatlan a felperesnek a PSzÁF vizsgálatokra, annak figyelembevételére vonatkozó hivatkozása 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet és a 2014. évi XXXVIII. törvény viszonyát illetően, az utóbbi a jelen perben alkalmazandó speciális jogszabály. Az a körülmény, hogy a PSzÁF egyebekben a felperesi üzletszabályzatot a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletnek megfelelőként értékelte, nem jelenti egyben azt is, hogy a szerződési feltételek tisztességes volta a 2014. évi XXXVIII. törvény kritériumai alapján ne lenne vizsgálható.

Nem látott alapot a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§ (3) bekezdése alkalmazására sem, a bizonyítás nagyterjedelmű megisméltésének lefolytatásának szükségessége nem merült fel. Az elsőfokú bíróság kellő indokát adta, miért mellőzte nyelvész, illetve közgazdasági szakértő kirendelését, továbbá a felperes által kért tanú meghallgatását. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy „egy átlagos fogyasztó számára nem feltétlenül világos fogalom” a fogyasztó - és nem az első fokú ítélet - bizonytalanságára utal. Arra nézve pedig szükségtelen közgazdasági szakértőt kirendelni, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötésekben szereplő okok lehetőséget adnak-e arányos kamatemelésre. A felperes a tanúmeghallgatást az árazási elveinek kialakításával, alkalmazásával kapcsolatosan indítványozta - mely árazási elvek egyébként üzleti titkot képeznek, az ügyfél számára nem megismerhetők - ezek nem részei a fogyasztóval kötött szerződéseknek, a fogyasztó által nem is ellenőrizhetők, azokkal kapcsolatos további bizonyítás valóban szükségtelen volt. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, jogkérdésben kellett döntenie, ennek folytán mellőzhető volt a további bizonyítás.

16.Gf.40.589/2014/7.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesi fellebbezés folytán érdemben vizsgálta, bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§-a, a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontja figyelembevételével vizsgálta a felperes által alkalmazott szerződéses kikötéseket.

A Fővárosi Ítéltábla mellőzte az elsőfokú bíróságnak a ... által alkalmazott általános szerződési feltételek, illetve az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses feltételekre vonatkozó megállapításait, ebben a tárgyban a Fővárosi Törvényszék 5.G.43.386/2014/7., illetve a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.572/2014/5. számú ítéletei irányadóak.

A felperes keresetindítási joga 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében rögzítettek tekintetében állt fenn a 6.§ szerint, azaz, a kamat-, költség- és díjemelést lehetővé tévő egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szerződéses kikötések tartoznak ide. A kereset érdemi vizsgálatának részét képezi, hogy a keresetben megjelölt kikötés a törvény hatálya alá tartozik-e. A felperes és a fogyasztók közötti szerződések vizsgálata nem a jelen per tárgya, a Ptk. egyes változó szabályai, a Hpt., illetve a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet adta keretekben kellett a felperesnek is megalkotnia az általános szerződési feltételeket, de ezen jogszabályok, illetve az ezek kapcsán alkotott Magatartási Kódex és az általános szerződési feltételek, illetve egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek viszonya vizsgálata a jelen per tárgyát nem képezi.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (1), (2), (3) bekezdésében, illetve 4.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel konjunktívak a feltételek az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségére vonatkozó kikötések tisztességességét illetően, azok közül egynek hiánya is a kikötés tekintetében a kereset elutasítását eredményezi. A törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt elvek konjunktív elvek, de azok vizsgálatát illetően előírt logikai sorrend nincsen, de az felállítható, így lehetőség van arra is, hogy az elsőfokú bíróság egyes elveket kiemeljen (például átláthatóság), illetve ehhez képest vizsgálja további feltételek meglétét a kikötések esetében.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között a Pp. 253.§ (3) bekezdése alkalmazásával és az ítélet érdemi megállapításai, illetve a fellebbezési kérelem és ellenkérelem tekintetében rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet megalapozottan utasította el, ekként a felperesi fellebbezés a további részeiben sem megalapozott.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy ha a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése okot adhat a szerződés módosítására, akkor ez a kikötés tisztességtelen. A felperesi hivatkozás is tartalmazta, hogy a bruttó vételár növekedése a lízingtárgy beszerzéséhez kapcsolódó vételár és kapcsolódó költségek növekedésének jogi sorsát rendezi, a vételár a lízingdíj egyik eleme, ennek folytán a 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya erre a kikötésre is kiterjed.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a referencia kamatláb változásától függő kikötések is a 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya alá tartoznak. Ebben a

16.Gf.40.589/2014/7.

körben a Fővárosi Ítéltábla utal a 2/2012. (XII.10.) PK véleménynek a változó kamatozású kölcsönszerződésekre vonatkozó megállapításaira. Kiemelhető, hogy ha a kamatszint módosulása a meghatározott referenciakamat változásával együtt automatikusan megy végbe, abban az esetben a pénzügyi intézmény részéről nem az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlásához képest változik a kamat, ez esetben valójában nem beszélünk szerződésmódosításról. A per tárgyává tett kikötésekkel kapcsolatban a felperes hivatkozott a BDT2013.2907 döntésre, s arra, a felperesi ÁSZF-ek vagy a piaci referenciakamatot (LIBOR, EURIBOR, illetve forintalapú finanszírozás esetén BUBOR) rögzítették referenciakamatként vagy az alkalmazandó piaci referenciakamathoz kötött, a felperesi cégcsoport valamely tagja által jegyzett referenciakamatot. Amennyiben nem piaci referenciakamatként került rögzítésre, akkor az ÁSZF-beli referenciakamat oly módon változott, hogy a piaci referenciakamat tartós változása esetén ezt a referenciakamat lekövette. A referenciakamat változása esetén pedig az egyedi szerződésekben meghatározott ügyleti kamat is változott.

Az elsőfokú bíróság azonban helyesen mutatott rá, hogy mivel a feltétel bekövetkeztekor a felperes „jogosult” volt a módosításra, illetőleg „módosíthatta” a díjat, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége fennállt, az általános szerződési feltételek szerint tehát a felperes mérlegelésén múlik, hogy a lízingdíjban érvényesíti-e a referencia kamatláb változását. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla utal arra is, nem a felperesi banki gyakorlat vizsgálata volt a per tárgya, hanem kizárólag a szerződési kikötéseké.

A felperes a lízingdíjak változtatására egyéb okokból is jogosult volt, a lízingdíj változtatására okot adó körülmények pedig együttesen értékelendők, így nem lehet előre látható automatikus alkalmazásról beszélni.

Kiemelendő a 2014. évi XXXVIII. törvény indokolása szerint, hogy a 4.§ (1) bekezdés a) pont tekintetében önmagában is tisztességtelen a szerződési feltétel, ha az egyértelmű, világos, érthető szerkesztés és szövegezés hiánya miatt a fogyasztónak nem volt tényleges lehetősége a kikötés alapos megismerésére a szerződéskötés előtt. Az átláthatóság kapcsán pedig követelmény, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezések jogszerű alkalmazását a fogyasztó ellenőrizni tudja, fel is léphessen a pénzügyi intézménnyel szemben. A Kúria a 2/2014. PJE határozatában rámutatott - az Európai Unió Bírósága C-26/13. számon meghozott ítélete felhívása mellett -, szükséges a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, a körülményváltozásokból eredő többletkötelezettség keletkezése indokait, változásának mechanizmusát, annak lehetséges mértékét. A szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a szerződéses terhek lehetséges alakulását, matematikai képlet alkalmazása - már ha egyáltalán ilyen megalkotható - megfelelő magyarázat nélkül éppúgy nem felel meg az átláthatóság követelményének, mint az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények pusztá felsorolása.

A felperes a 93/13. EGK irányelv 1.Cikk (2) bekezdése kapcsán kiemelten hivatkozott arra, kizárt az olyan szerződéses kikötések vizsgálata, mely a kógens jogszabályok rendelkezéseit tükrözik. Ebben a körben a Hpt., illetve a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet, illetve a PSzÁF által megalkotott Magatartási Kódexet jelölte meg, ugyanakkor utalt arra, a 2/2012. PK vélemény már az EU-normán, illetve az azt átültető Ptk.-n túlmegy, taxatív, kimerítő szabályozást előírva. Kiemelten hivatkozott a C-92/11. számú (RWE) ügyre. Az ügybeli

16.Gf.40.589/2014/7.

főtanácsnoki vélemény szerint kógens szabály esetén vélelmezett, hogy a szükséges átfogó értékelést a tagállam a jogalkotási eljárása keretében már elvégezte, következtetés, pedig, hogy ha a feltételek a hatályos jogalkalmazás körében mozognak - anélkül, hogy a feltételeket használó fél kiigazításokat hajtott volna végre -, úgy a szóban forgó feltétel „problémamentesnek tekinthető”.

Mindezzel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 3. pontja értelmében, ha a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal vagy a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérnek, ilyen feltételek tisztességtelensége vizsgálható.

Az 1996. évi CXII. törvény 2010. november 27-én hatályba lépő módosítása, illetve a 2014. évi XL. törvény kapcsán nem helytálló azon felperesi állítás, hogy amennyiben az elszámolási törvény értelmében nem kell vélelmezni 2010. november 27. napját követően közzétett ÁSZF-ek vonatkozásában a szerződéses kikötések tisztességtelenségét, akkor azok egyértelműen tisztességesnek minősülnek. Mindez nem jelent alperesi elismerést felperes ezen állítását illetően, az ÁSZF-ek tisztességessége 2010. november 26-át követően is vizsgálható, csupán a tisztességtelenségi vélelem nem áll fenn ezen időponttól kezdődően. A 2014. évi XL. törvény 32.§, 33.§-ai értelmében nem a pénzügyi intézmények, hanem az MNB jogosult a perindításra.

A felperes fellebbezésében részletesen kitért arra, a 2014. évi XXXVIII. törvény nem zárja ki a részleges érvénytelenség megállapíthatóságát, utalt ezzel kapcsolatban a 2014. július 14-én és 16-án megtartott szakmai megbeszéléseken kialakult álláspontokról szóló emlékeztetőre. Aláhúzva, nem csak lehetőség, hanem kötelesség is az egyes kikötéseket részleteiben vizsgálni, azokból csak a tisztességtelennek talált elemeket kiemelni, azok tisztességtelenségét megállapítani, a kikötés maradék része pedig érvényes.

A felperesi álláspont azonban megalapozatlan. A 2014. évi XXXVIII. törvény értelmezése szerint a felperesi általános szerződési feltételek vonatkozásában szerződéses rendelkezésnek az ok-lista tekintendő és nem annak egyes pontjai. A lízingdíj emelés az ok-lista pontjainak együttes hatásaként jelentkezik, így a fogyasztó számára is egységes egészként jelenik meg. Az emlékeztető csak az ok-listában szereplő több rendelkezéssel összefüggésben hivatkozott a felsorolt feltételek tisztességességének részbeni megállapíthatóságára, akkor, ha az ÁSZF rendelkezése világos, érthető és átlátható, ugyanakkor, mivel egy kikötés vagy világos, érthető és átlátható, vagy nem felel meg ezen feltételeknek, így ezen esetben a tisztességesség részbeni megállapítása kizárt. Amennyiben pedig a per tárgyát képező kikötések az egyértelműség, érthetőség és az átláthatóság követelményeinek nem felelnek meg, már a további feltételek meglétét szükségtelen is vizsgálni.

A felperes kifejtette a 2014. évi XXXVIII. törvény elveinek általa helyesnek vélt értelmezését, utalva arra is, a 2/2012. PK vélemény többletkövetelményeket támasztott. Az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve tekintetében a felperesi fellebbezésben kifejtettekkel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, a szerződéses kikötés alapján nem csak azt kell megértenie az átlagos fogyasztónak, hogy lehetőség van a szerződés egyoldalú módosítására és erre meghatározott okok esetén kerülhet sor, az áttekinthető, szerkezetileg is világos és érthető megfogalmazás a szakmai fogalmak használata esetén is elvárt. Az átlagos fogyasztó „a kötvény és a swap-hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása”

16.Gf.40.589/2014/7.

kifejezés közgazdasági jelentését vagy a „refinanszírozási feltételek megváltozása” jelentését pontosan nem ismeri, az erre vonatkozó szerződéses kikötések jövőbeni következményeit sem tudja megítélni. Ezzel kapcsolatban utal a Fővárosi Ítéltábla arra is, maga a felperes tautologikusan érvelt ebben a tekintetben (a refinanszírozási feltételek megváltozása azt jelenti, hogy a refinanszírozás feltételei megváltoznak; kötvény és swap-hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása esetében kétféle görbe, függvény egymáshoz képesti elmozdulásáról van szó).

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, a kikötések alapján nem állapítható meg, milyen számítás alapján, hogyan változik a díj összege, milyen mértékben, esetlegesen korlátokkal, az ok-listában szereplő általános módosítási okok folytán. A 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet a korábban kifejtettek szerint keretjogszabály, melyet nem elég az ÁSZF-ben megismételni, azt szükség szerint további tartalommal kell megtölteni.

A 2/2014. PJE 3. pontja kimondja, a szerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő szerződési feltétel akkor felel meg az átláthatóság követelményének, ha kialakításának alapelvei a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelelnek, a feltételek zártak, az árazási elvek egyértelműek és nyomon követhetőek, az állított összefüggések fennállnak. A bíróság feladata az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses kikötések érvénytelensége vizsgálatakor, illetve az érvényes szerződéses kikötés alkalmazásakor annak értékelése, hogy a jogszabályi követelményeknek és az említett alapelveknek a szerződéses kikötés megfelel-e, illetve annak vizsgálata, hogy a kikötés alapján történt szerződésmódosítás a ténylegesség, az arányosság és a szimmetria elvének betartásával történt-e.

Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla utal a C-26/13. számú Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka - OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban meghozott Európai Bírósági határozatra, melynek 71. pontja szerint a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13-as irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére. A 72. pont szerint, „mivel a 93/13-as irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy a szolgáltatóhoz képest hátrányban van - többek közt az információs szintje tekintetében - az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni”. A továbbiakban az ítélet kifejti, a szerződési feltételnek világosnak, érthetőnek kell lennie, ezen nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy „a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie.... a mechanizmus konkrét működését,...., hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű, érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket”. Az átláthatóság körében az előrekalkulálhatóság azt jelenti, milyen feltételek változása, milyen mértékű költségnövekedést idézhet felperes szerint is elő.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállásában – szám szerint megjelölve a kikötéseket – részletesen kifejtette, hogy mely kikötések nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt elveknek. Az egyértelműség, érthetőség és átláthatóság követelményeinek az elsőfokú bíróság által felsorolt kikötések egyértelműen nem feleltek meg, így a felperes ebben a körben a 2014. XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdés a) és e) pontja szerinti vélelmet megdönteni nem tudta. Ennek folytán már további vizsgálat nem volt szükséges a kikötések további feltételeknek való megfelelése tárgyában, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének vizsgálatát a továbbiakban mellőzte.

16.Gf.40.589/2014/7.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban - a kifejtett jogi képviselési tevékenység és az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség figyelembevételével - mérsékelt összegű másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2014. október 30.

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnök